Şaban 1440

tevhid

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele!" (39/Zümer, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | NİSAN '19 | YIL: 8 | SAYI: 81 | FİYATI: 9₺ | ISSN: 2148-4635

HASBİHÂL' 04

PSİKOLOJİK RAHATSIZLIK İTİKAD ZAYIFLIĞI MIDIR?

43
"La" Dememe izin Ver
Psikolog Aysun TUNÇ

33
Allah Resûlü'ne Olan Sevgimizi Arttırmanın Yolları
Enes YELGÜN

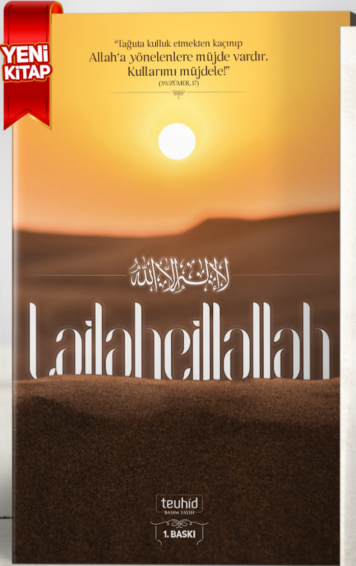
46
Apiterapi
Dr. Seyfullah İSLAM

KİTAPLARIMIZ

Lailaheillallah | AHAD

İBRAHİMÎ genç | AKAİD DERSLERİ

Çıktı!

EDİTÖR

بسم الله الرحمن الرحيم

Es-Selamu Aleyküm ve Rahmetullahi ve Berekatuhu

Dergi sayımız 81.

Siz kıymetli kardeşlerimiz ile bir dergi sayısında daha beraber olmak bizlere mutluluk veriyor.

İsterseniz öncelikle Halis Hocamızın bu ay bizim için yanıtladığı sorulara bakalım:

"Bir ilahiyatçının başlattığı tartışma sonrasında tarihselcilik yeniden gündeme geldi. Tarihselcilik hakkında bizi aydınlatır mısınız?

Müzzemmil Suresi 7. ayetin meali dikkatimi çekti. Gerekçesini açıklayabilir misiniz?

Bir Müslim'in psikolojisi bozulur mu? Psikolojik rahatsızlık itikad zayıflığı mıdır? Bana nasihat eder misiniz?

Bir meseleyi herkese değil de yalnızca ilgili kişilere söylenmesinin hikmeti nedir? Ayrıca toplumdan birinden bir şey gizlemek ona güvenmemek olarak algılanıyor bu doğru mudur?

Cemaatlerde kaide ve kural olmasının hikmeti nedir?

Çin-Hindistan-Pakistan bölgesi ısınıyor. Ortadoğu'da yaşanan uluslararası çekişmenin bu bölgeye taşınacağı öngörülüyor. Cemaatimizin bu konudaki düşüncesi nedir?"

Hocamızın yanıtladığı sorular serdettiğimiz şekilde.

Feriduddîn Aydın Hocamız bu ay "Türkler Neden İslâm'ı değil, Müslümanlığı Seçtiler?" başlığını, Faruk Furkan Hocamız "Ancak Nefsini Tezkiye Eden Felaha Erer" konusunu, Enes Yelgün Hocamız "Allah Resûlü'ne Olan Sevgimizi Arttırmanın Yolları"na dair nasihatlerini, Kerem Çağlar Ağabeyimiz de "Ramazan: Her Şey Bu Ayda Başladı!" başlığıyla Ramazan öncesi Ramazan'ın hususiyetine dair hatırlatmaları yazılarında işlediler.

Bu konular ile beraber aile eğitimi, çocuk psikolojisi ve eğitimi, sağlık ve hadis şerhi konularında da diğer yazar kardeşlerimizin yazılarını okuyacaksınız.

Takriben iki yıldır tutuklu bulunan Halis Hocamızı, esaret altında olan diğer kardeşlerimizi ve yeryüzünün her yanında zulümler ile ah eden her Müslim ve mazlumu, rahmet sahibi olan Rabbimizin genişliğe kavuşturmasını temenni ediyoruz. Tabi ki –hidayet etmeyecekse- uzayan karanlık gecelerin müsebbibi olan zalimleri/tağutları kıyamete kadar gelecek haleflerine ibret kılacak şekilde helak etmesini de...

Selamet ve sağlıcakla kalın...

Editör

tevhid

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Abdullah DEMİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com

Adres
Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Abonelik
0 (545) 762 15 15

Yazışma Adresi
Abdullah DEMİR
Güneşli Merkez Postane P.K. 51
Bağcılar/İSTANBUL

Basım
Mavi Ay Ofset, Litros yolu 2. Mat. Sit.
Giriş kat 1BF2 Topkapı/İSTANBUL
0 (212) 613 47 65

Dergi içerisinde yer alan
yazılardan ilgili yazar mesuldür.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Satış Noktaları, Tevhid Kitabevi
İstanbul : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
Ankara : Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
Diyarbakır : Kaynartepe Mh. Gürsel Cd. No: 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 543 225 50 43
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
Van : Vali Mithatbey Mh. Koçibey Cd. Armoni İş Mer. No: 14/D 65100 İpekyolu/VAN 0543 225 50 45

İrtibat Büroları
Merkez : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
Avcılar : Yeşilkent Mh. Balık Yolu Cd. 3/G Sk. No: 1 Kat: 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
Sultangazi : İsmetpaşa Mh. 90. Sk. No: 4 34270 Sultangazi/İSTANBUL
Diyarbakır : Mezopotamya Mh. 327. Sk. Seval Kent Sitesi A Blok No: 1/A Kayapınar/DİYARBAKIR
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA
Van : Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 Tuşba/VAN
Bursa : Bağlarbaşı Mh. Nilüfer Cd. 2. Fırın Sk. No: 4 16160 Osmangazi/BURSA
Ankara : Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA

Şaban 1440 | NİSAN '19
Yıl: 8 | Sayı: 81 | Fiyatı: 9 ₺
ISSN: 2148-4635
AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ

tevhid

İÇİNDEKİLER

Psikolojik Rahatsızlık İtikad Zayıflığı Mıdır? 04
Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)

Türkler Neden İslâm'ı değil, Müslümanlığı Seçtiler? 16
Feriduddîn AYDIN

Ancak Nefsini Tezkiye Eden Felaha Erer 20
Faruk FURKAN

Ahid 28
Özcan YILDIRIM

Allah Resûlü'ne Olan Sevgimizi Arttırmanın Yolları 33
Enes YELGÜN

Ramazan: Her Şey Bu Ayda Başladı! 38
Kerem ÇAĞLAR

Kellim Kellim La Yenfa' 41
Mahi

"La" Dememe İzin Ver 43
Psikolog Aysun TUNÇ

Apiterapi 46
Dr. Seyfullah İSLAM

Sünnetin Anası: Cibril Hadisi 48
Ömer AKDUMAN

Ramazan'da "Seyahat", Siyer ve Zadu'l Mead 51
Bedirhan EREN

Psikolojik Rahatsızlık İtikad Zayıflığı Mıdır?

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)

Psikolojik sorun yaşayanlar öncelikle dua ve istiğfara yönelmeli; çokça dua ve istiğfarla ilahi yardıma talip olmalıdır. Şayet sonuç alamazlarsa bir bilene danışmalı, insana dair tecrübesi olan bir büyükle konuşmalıdırlar. Yine sonuç alamıyorlarsa Allah'tan korkan ve İslami hassasiyetleri olan bir uzmana danışmalıdırlar.

Allah'ın adıyla.

Allah'a hamd, Resûl'e salât ve selam olsun.

Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Her birinizin afiyet içinde olmasını, rahmeti ve yakınlığıyla Rabbimin sizlerle beraber olmasını niyaz ediyorum.

Yüce Allah'a hamd olsun ben iyiyim. Sizlerin dualarıyla daha iyi olmayı ümit ediyorum. Sizin de bildiğiniz gibi bir Müslim'in kardeşine yapacağı en faydalı ve makbul yardım, gıyabında ona dua etmesidir. Gıyabi dua; meleklerin iştirak ettiği, temiz bir söz olarak arşa yükselen ve karşıdakinden önce sahibine fayda sağlayan bir ibadettir.

"Kardeşine gıyabında dua eden hiçbir Müslim kul yoktur ki mutlaka Allah (onun duası için) bir melek görevlendirir. (O dua ettikçe) melek şöyle der: 'Âmin, (Allah) sana mislini versin.' " [1]

1. *Müslim, 2732.*

İnanıyorum ki bu dar mekânları genişleten, demir ve beton yığınları arasında nefes almamızı sağlayan, şerri hayrından fazla hücreleri birer medreseye/mabede dönüştüren ihlas ve içtenlikle yapılan dualardır.

Bu vesileyle kardeşlerimden bir ricada bulunmak istiyorum. Her insan sevgi, özlem ve vefasını farklı şekillerde gösterir. Kimi mektup yazarak kimi hediye alarak kimi maddi yardımda bulunarak... Mektuplarınız için eyvallah; samimiyetle yazılmış, kardeş kokusu taşıyan bir kaç satır dünyalara bedeldir. Ancak hediye ve maddi yardımlarınız için ricam şudur: Hediye ve yardımlarınızı benim adıma ihtiyaç sahiplerine ulaştırın. Bana da içtenlikle dua edin. Hem beni hem de ihtiyaç sahiplerini sevindirmiş olursunuz. Ayrıca ihtiyaç sahipleri dururken, ihtiyacı olmayanlara yardım bize yakışmaz. Çevrenize bakın; yetimler, iffetli fakirler, gönlü kırıklar, maddi imkânsızlıklar nedeniyle tedavisini erteleyen hastalar, kimsesiz mahpuslar, İslami hizmete adanmış yoksul gençler... göreceksiniz. Allah'ın *(cc)* istediği gibi yardımlarımızda adil ve hikmetli olalım. Adalet, her şeyi yerli yerine koymaktır. Hikmet, yerinde ve zamanında hareket etmektir.

Soru: Kıymetli Hocam! Bir ilahiyatçının başlattığı tartışma sonrasında tarihselcilik yeniden gündeme geldi. Tarihselcilik hakkında bizi aydınlatır mısınız?

Tarihselcilik, kutsal metinleri, indiği bağlam/tarih içinde ele alan akımdır. Kur'ân üzerinden söyleyecek olursak; ayetlerin indiği güne bakar, vermek istediği mesajı tespit eder, sonra o mesajı bugüne taşıdığını iddia eder.

Hırsızlık ayetini örnek verelim:

"Hırsız erkek ve kadının, kazandıkları (kötülüğün) karşılığı ve Allah'tan bir ceza olarak ellerini kesin. Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir." [2]

Tarihselci der ki: Bu ayetin verdiği mesaj şudur: Hırsızlık kötü bir şeydir ve cezalandırılmalıdır... El kesmek ise bu mesajın o tarihe uygun ceza biçimidir. Biz, hırsızlığın yasak olduğunu ve cezalandırılması gerektiğini kabul ederiz. El kesme cezasını bugün uygulayamayız. Çünkü bugün, hırsızlığın cezası hapis olarak tespit edilmiştir.

Daha iyi anlaşılması için miras ahkâmını örnek verebiliriz. Tarihselci der ki:

Kur'ân, kadına ve erkeğe mirastan pay verir. Anlarız ki kadın da mirasta hak sahibidir. Erkeğe iki, kadına bir pay ise tarihseldir. Kur'ân'ın indiği döneme/tarihe uygundur. Bugün kadının toplumsal konumu değişmiştir. Paylar bugünün şartlarına göre belirlenmelidir.

Tarihselcilik, kutsal metinleri indiği bağlam/tarih içinde ele alan akımdır.
Kur'ân üzerinden söyleyecek olursak; ayetlerin indiği güne bakar, vermek istediği mesajı tespit eder, sonra o mesajı bugüne taşıdığını iddia eder.

Bu açıklamadan sonra diyebilirim ki tarihselcilik, vahiy ve akıl tarafından mahkûm edilmiş sapkın bir anlayıştır.

Tarihselciliğin Şer'i Eleştirisi

- **Kur'ân tamamlanmıştır.**

*"... Bugün sizin için **dininizi kemale erdirdim**, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve din olarak sizin için İslam'a razı oldum..."* [3]

"Rabbinin kelimesi (Kur'ân), doğruluk ve adalet bakımından tamamlanmıştır. Onun kelimelerini değiş-

2. 5/Mâide, 38

3. 5/Mâide, 3

Tarihselcilik çoğunlukla toplumu modern anayasalara kulluğa davet eder. Büyük sözler söyler, ancak geldiği nokta modern bir putperestliktir. Şöyle ki; ne iddia ettiği gibi Kur'ân'ın ana mesajını tespit eder ne de o mesajı bugüne uyarlar.

tirebilecek yoktur. O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semi' ve (her şeyi bilen) El-Alîm'dir." [4]

Kur'ân doğruluk ve adalet yönünden tamamlanmış, kemale ermiştir. Doğruluk ve adaleti ikame etmek isteyen için ihtiyaç duyulan tüm hükümleri ihtiva eder. Onun ahkâmını bugünün şartlarına göre yeniden yorumlamak; onun bugün için eksik olduğunu, bugünün ihtiyaçlarını karşılamadığını iddia anlamı taşır. Şöyle düşünün:

Biri size *"Bu yazı lafız ve mana (adalet/doğruluk) cihetiyle tamamlanmıştır."* diyor. Siz de *"Doğru, ama şu noktaları değiştirelim."* diyorsunuz. Bu, yazıların eksikleri olduğuna inandığınızı gösterir. Zira insan eksik gördüğünü tamamlamak ister.

Allah *(cc)* *"Kur'ân lafız ve mana (doğruluk/adalet) cihetiyle tamamlanmıştır."* dediği hâlde, onu bugün mana cihetiyle yeniden yorumlamak isteyen, itikadi olarak büyük bir tehlikeyle karşı karşıyadır. Kabul etse de etmese de ona eksiklik izafe etmiş olur.

• Kur'ân ulaştığı herkes için uyarıdır.

*"... **Sizi ve kime ulaşırsa** onu uyarmam için bu Kur'ân bana vahyedildi..."* [5]

Kur'ân yalnızca indiği gün için değil, sonradan kime ulaşırsa onun için de bir uyarıdır. Oysa tarihselci için Kur'ân, indiği dönem için bir uyarıdır. Bugünün insanına uyarı olabilmesi için tarihselcinin onayından geçmelidir. Nassın bugüne uyarlanmasında iki tarihselci anlaşmazlığa düşerse –ki düşüyorlar da- acaba hangisinin yorumu bugünün insanı için uyarı olacaktır?

• Kur'âni hükümlerin uhrevi cezası vardır.

Örneğin, miras hukuku belirlendikten sonra Allah *(cc)* şöyle buyuruyor:

"Bu (miras hükümleri) Allah'ın sınırlarıdır. Kim de Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederse onu altından ırmaklar akan ve içinde ebedî kalacakları cennetlere sokar. Bu büyük bir kazançtır/başarıdır. Kim de Allah'a ve Resûlü'ne isyan eder ve O'nun sınırlarını çiğnerse onu içinde ebedî kalacağı ateşe sokar ve onun için alçaltıcı bir azap vardır." [6]

Diyelim ki tarihselci, bugünün şartlarını esas alıp (!) yeni oranlar belirledi. Kadın ile erkeği mirasta eşitledi veya pozitif ayrımcılık yapıp kadına daha fazla pay verdi. Acaba tarihselcinin belirlediği oran için *"Bu Allah'ın sınırlarıdır..."* diyebilecek miyiz? Şayet bu sorunun cevabı *"evet"* ise burada tarihselci (haşa) Allah mı olmaktadır? Sorunun cevabı *"hayır"* ise tarihselcinin oranına muhalefetin uhrevi cezası ne olacaktır? Yoksa şöyle mi diyeceğiz: O gün bu sınırlara muhalefetin cezası vardı. Bugün muhalefet edenler bu cezadan muaftır?

Neresinden tutsanız elinizde kalan fikrî bir sefalet!

• Allah'ın *(cc)* kitap ehline çağrısı.

"De ki: 'Ey Ehl-i Kitap! Tevrat, İncil ve Rabbinizden size indirileni (içindekilerle amel edip) ayakta tutmadıkça hiçbir şey üzere değilsiniz.' Andolsun ki

4. 6/En'âm, 115

5. 6/En'âm, 19
6. 4/Nîsa, 13-14

Rabbinden sana indirilen (bu Kur'ân), onların birçoğunun azgınlık ve küfürlerini arttıracaktır. Kâfirler topluluğu için üzülme!" [7]

Bu çağrının muhatapları, Tevrat'ı ve İncil'i ikame etmeye davet ediliyorlar. Bu çağrıya muhatap oldukları gün İncil altı asırlık, Tevrat ise –neredeyse- on asırlık bir kitaptı. Aradan yüzlerce yıl geçmesine rağmen Allah *(cc)*, Tevrat ve İncil'i ikame etmelerini istiyordu. Demek ki yeni bir vahiy gelip bir önceki hükmü geçersiz kılmadıkça, Allah'ın hükümleri geçerlidir. Velev üzerinden bin yıl geçse de! Tarihselci ise bu anlayışı ters yüz etmekte. Dahası kendi anlayışını ve içinde yaşadığı vakıayı vahiy mertebesine çıkarmaktadır. Ayırca yaşadığı döneme dair tespitleriyle Allah'ın indirdiği hükümleri geçersiz kılmaktadır.

İlginçtir bazı tarihselciler şöyle denklem kuruyor: İncil Tevrat'ın hükümlerini, Kur'ân da İncil'in hükümlerini geçersiz kıldı. Hâliyle bunca zaman sonra –yani bugün- bazı şeyler değişmelidir.

İnsan ne diyeceğini bilemiyor. İncil, Tevrat'ın hükümlerini, Kur'ân da İncil'in hükümlerini geçersiz kıldı, doğrudur. Ancak İncil Allah'ın kelamı, tebliğ edeni de bir peygamberdi. Acaba denklemde tarihselcinin yeri nedir? Tespitine Allah kelamı mı diyeceğiz, yoksa kendisine peygamber mi?

Tarihselciliğin Akli Açıdan Eleştirisi

Dikkat ederseniz tarihselci, önce vahyin ana mesajını (illet/hikmet) tespit ediyor. Sonra o mesajı bugüne uyarlıyor. Bu tespit ve uyarlama Allah'ın *(cc)* bu vakıadaki hükmü oluyor!

Sorulması gereken soru şu: Bu tespit ve uyarlamada kimi ölçü alacağız? Çünkü bugün kendini *"tarihselci"* olarak konumlandıran nice ilahiyatçının tespit ve uyarlamaları farklılık arz ediyor. Bugünün avamı hangisinin tespit ve uyarlamasına uyacaktır? Hangisi Allah'ın muradını anlamış kabul edilecektir?

Şunu söylemeliyim ki tarihselcilik çoğunlukla toplumu modern anayasalara kulluğa davet eder. Büyük sözler söyler, ancak geldiği nokta modern bir putperestliktir. Ne iddia ettiği gibi Kur'ân'ın ana mesajını tespit eder ne de o mesajı bugüne uyarlar. Gelip durduğu nokta şudur: Hırsızlığın cezası yasayla hükme bağlanmıştır. Miras oranları yasayla belirlenmiştir. Ticaret, nikah vb. hükümler yasayla belirlenmiştir. Sonuç şöyle oluyor: Allah'a *(cc)* isyan/tuğyan üzere kurulu yasalar, Allah'ın muradı ve bugüne uygun hükmüdür (!).

Onca laf kalabalığından sonra varılan nokta, tağuti yasaların ilahi hükümler yerine ikame edilmesidir. Zaten tarihselciliği üreten bataklık (ilahiyat) bunun için vardır. Tarihselcisi, modernisti, hadis inkârcısı, gelenekçisi... farklı şeyler söylüyor gibi görünüyorlar. Ancak bunca zıtlık içinde ortak bir noktaya davet ediyorlar. Allah ve Resûlü'yle sınırlaşan tağuti sisteme uyumlu olmamızı, itaat etmemizi istiyorlar.

Biz kabirlerin ve sarayların/parlamentoların Allah'a ortak koşma davetlerinin tümünü reddediyoruz. Bu redde/*"la"* akidesine, tarihselcilik sosuna bulanmış her şey dahildir.

Kıymetli kardeşim! *"Kur'ân beşer kelamıdır."* diyenler, tarihin çöplüğünde fosilleşti. Kur'ân ise asırlardır hükümferma!

Onun için *"sihirdir, şiirdir, kehanettir"* diyenler, bugün yoklar. Kur'ân ise tüm heybet ve azametiyle aramızda.

Bugün ona *"tarihseldir"* diyenler, yarın olmayacak. Kur'ân ise kıyamete kadar evrensel bir kitap olarak var olacak!

Soru: Müzzemmil Suresi 7. ayetin meali dikkatimi çekti. Gerekçesini açıklayabilir misiniz?

Önce ayeti okuyalım:

إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا

"Şüphesiz ki gündüz (dinlenip uyuyabileceğin) geniş zamanın vardır. (Geceni ibadetle geçir.)" [8]

Ayete bu şekil meal vermemizin iki nedeni vardır:

a. Seleften nakledilenler: Sahabi ve tabiin "سَبْحًا طَوِيلًا/*uzun zaman"* kısmını şöyle tefsir ederler:[9]

• İbni Abbas, İkrime ve Ata *(rh)* *"boş zaman ve uyku"* diye tefsir ederler.

7. 5/Mâide, 68

8. 73/Müzzemmil, 7

9. Bk. Tefsiru'l Kur'ân'il Azim

Bir insan düşünün; hiçbir şeyden lezzet almıyor. Şartlar ne kadar değişirse değişsin, ruh hâli sabit.
Oysa Allah her şey için bir tat, bir güzellik kılmıştır. Bu durumda ne düşünmeliyiz? Nasıl ki maddi tatları alamayan bir ağız hastaysa, manevi tatları almayan bir ruh da hastadır.

• Ebu'l Aliye, Mücahid, Dehhak, Hasan ve Katade *(rh)* *"uzunca boş zaman"* diye tefsir ederler.

• Suddi *(rh)* *"çokça nafile"* diye tefsir eder.

• Abdurrahman b. Zeyd b. Eslem *"İhtiyaçların için zamanın vardır. Geceni ibadet için boşalt."* diye tefsir eder.

b. Ayetin bağlamı: 2-6. ayetlerde geceyi ibadetle geçirmesi emrediliyor Allah Resûlü'ne. Biliyoruz ki gece, dinlenmek için yaratılmıştır. Birinden dinlenme vaktinde çalışmasını istiyorsanız, ona alternatif bir dinlenme vakti gösterirsiniz. Şayet ayete *"Senin için gündüz çok uğraş vardır."* şeklinde meal versek şu söylenmiş olur: *"Gündüz çalış, gece ibadet et."* Bizim verdiğimiz mealde ise *"Gece tam dinlenemesen bile, gündüz dinlenmek için vaktin olacaktır."* anlamı hâkimdir. Yani, gece ibadetine karşın alternatif dinlenme zamanı gösterilir. Şunu da ekleyebilirim: Sıcak bölge insanı gündüz uzun vakitler boyunca dinlenir. Bu âdet bugün bile Arap yarımadasında devam etmektedir.

Bizim verdiğimiz meal iki sebeple dikkat çekmiş olabilir.

• Yaygın Türkçe mealler, ayete *"gündüz işi/uğraşı"* anlamı veriyor.

• Gündüz dinlenme âdetine toplum olarak alışık değiliz.

Hiç şüphesiz dil ve anlam iki meale de müsaittir. Biz yukarıdaki sebeplere dayanarak tercihte bulunduk. En doğrusunu Allah bilir.

Soru: Hocam! Bir Müslim'in psikolojisi bozulur mu? Psikolojik rahatsızlık itikad zayıflığı mıdır? Bana nasihat eder misiniz?

İnsan yalnızca et, kan ve kemik değildir. Biyolojik yapısından öte onun ruhi bir boyutu vardır. Bizim *"insanın ruh yapısı"* dediğimiz boyuta, onlar insan psikolojisi diyorlar. Sorunuzu şöyle de çevirebiliriz: Bir Müslim'in ruh sağlığı bozulabilir mi?

Evet, bozulabilir. Beden sağlığına dikkat etmeyen birinin beden sağlığı nasıl bozuluyorsa, ruh sağlığına dikkat etmeyenin de ruh sağlığı bozulur.

Ruh sağlığının bozulması ne demektir? Kişinin duygu ve düşüncelerinde itidalin dışına çıkmasıdır. İnsanı insan yapan hâlleri, ifrat ve tefrit hâlinde yaşamasıdır. Örnek verecek olursak insan, sevgisi ve öfkesiyle, hüznü ve neşesiyle, hayalciliği ve gerçekçiliğiyle, güzel düşünce ve kötü düşüncesiyle... insandır. Bu hâlleri normal sınırlarda yaşıyorsa o insan normaldir. Bunlardan biri karaktere renk veren bir yoğunlukta da olabilir. Çok neşeli bir insan, içe dönük bir insan gibi. Ancak bunlardan biri hayatın her alanına sirayet etmişse orada bir dengesizlik vardır. Düğünde mahzun, cenazede neşeli; savaş esnasında hayalci, gece yatağa girerken dahi gerçekçi; iyilik karşısında kötü düşünen, kötülük karşısında dahi iyi düşünen insan gibi.

Bir insan düşünün; hiçbir şeyden lezzet almıyor. Şartlar ne kadar değişirse değişsin, ruh hâli sabit. Oysa Allah her şey için bir tat, bir güzellik kılmıştır. Bu durumda ne düşünmeliyiz? Nasıl ki maddi tatları alamayan bir ağız hastaysa, manevi tatları alamayan bir ruh da hastadır.

Ruh Sağlığını Korumak İçin Ne Yapmalı?

a. Ruhu ihtiyacı olan gıdalarla beslemeli.

"Ruh, beden gibidir." dedik. Bedenin sağlık için gıdaya ihtiyacı olduğu gibi, ruhun da gıdasına ihtiyacı vardır. Nedir bu gıda? Allah tarafından **meşru kılınan her ibadet** ruhun gıdasıdır.[10] İlk sırada farzlar gelir. Farzlar temel besin maddelerini içerir. Onlarsız bir ruh sağlığı düşünülemez. İkinci sırada Allah Resû-lü'nün sünnetleri gelir. Sünnetler, bağışıklık sistemini koruyup güçlendiren takviye besinler gibidir.

Farzlar ihmal edilirse ruha nasıl etki eder?

"Sizden biri uyuduğunda, şeytan ense köküne üç düğüm atar. Her bir düğüme 'Önünde uzun bir gece var, uyu!' diye fısıldar. Şayet o uyanır ve Allah'ı zikrederse bir düğüm çözülür. Abdest alırsa bir düğüm çözülür. Namaz kılarsa bir düğüm çözülür. ***Böylece o, canlı/neşeli ve temiz bir nefis (tayyibun nefs) sahibi olarak sabahlar/güne uyanır. Aksi hâlde kötü nefisli (habisun nefs) ve tembel olarak sabahlar/ güne uyanır.****"* [11]

Farzlar ihmal edildiğinde sadece amel defterimiz değil, ruhumuz da karalanıyor, canlılığını yitiriyor. Kendimizi kötü hissediyoruz ve isteksizlik/tembellik oluşuyor.[12]

Şu ayeti de düşünebiliriz:

"Onlar ki iman edip, kalpleri Allah'ın zikriyle mutmain/huzur ve güven içinde olanlardır. Dikkat edin! Kalpler ancak Allah'ın zikriyle mutmain olur." [13]

Kalpleri mutmain kılan zikir nedir? En başta tedebbür ederek Kur'ân okumaktır. Sonra Allah'ı çokça anmak/zikretmektir. İnsanları Allah'a davet; emr-i bi'l ma'ruftur... Yani dilin ve kalbin Allah'la *(cc)* birlikte olmasıdır.

Mutmainlik nedir? Kalp huzurudur. Kalbin gereksiz korku, kaygı ve hüzünden arınmasıdır. O gereksiz duygular ki; insanın enerjisini emer, onu tembelleştirir ve ağırlaştırır. Zikir kalbe, Allah'a güveni, O'na dayanmayı, O'nun azametini, O'nun rahmetiyle mutlu olmayı aşılar. Kalbi rahatlatıp mutmain kılan, gereksiz yüklerinden arındıran budur. Kalp, Allah'ı unutur ve O'nu anmayı bırakırsa ne olur? Kalp şeytanın karargâhı hâline gelir. Onlar unuttukça şeytan kalbe kurulur; şeytan kuruldukça kula Rabbini unutturur. Şerli bir kısır döngü!

"Şeytan, onları hâkimiyeti altına almış ve onlara Allah'ı zikretmeyi unutturmuştur. Bunlar, şeytanın taraftarlarıdırlar. Dikkat edin! Hiç şüphesiz şeytanın taraftarları, hüsrana uğrayanların ta kendileridirler." [14]

Zikirden uzak bir kalp; korkmaması gereken şeylerden korkar, Allah'ın güvencesi altında olan şeylerden endişe eder, dünyası ve ahireti için faydasız şeylere rağbet eder... Huzur bulamaz... Durduğu an kendi ruhi boşluğu içine düşer... Boşluktan çıkmak için aynı yanlışları tekrar eder... Yanlışlar ruh boşluğunu derinleştirir. Derinleştikçe faydasız şeyleri çoğaltır... Akıllı insan aynı hataları tekrar edip farklı bir sonuç alamayacağını bilir. Bazı şeyleri değiştirir ki Allah da değiştirsin. Ruh mutmainliğini kaybetmiş birinin, zikri çoğaltarak bir değişiklik yapması, iyi bir adım/ başlangıç olabilir.

b. Ruhu zararlı şeylerden korumalı.

Ruh doğru gıdalarla beslendiği gibi zararlı gıdalardan da korunmalıdır. Ruhun zararlı gıdası Allah'ın *(cc)* yasakladığı her şeydir. Yasaklar/haramlar ruhu zehirleyen ve onun dengesini bozan birer illettir.

Faiz yiyen bir insanı örnek alalım: Faiz, haram olmasının yanında, çalışmadan para kazanma duygusunu güçlendirir. Ruhta var olan **kolaycılık ve hırsı kamçılar**. Hırs, ruhun doyum eşiğini yükseltir. İnsan zamanla hiçbir şeyle tatmin olmaz. Elindekiyle yetinmez. Başkalarının elinde olana tamah eder (kıskançlık ve haset). Haset ve kıskançlık ruha düşen bir ateş gibidir. Değdiği yeri yakar, yıkar.

---

10. *Bidatler, GDO'lu ve katkı maddeli hazır gıdalar gibidir. Bu tip gıdalar lezzetli olabilir ama vücudu beslemez. Bilakis doğal yapıyı tahrip eder. Bidatler de böyledir. Şeytanın oluşturduğu yapay bir lezzeti olabilir. Ancak asla ruh yapısını güçlendirmez. Zira bidat, merduttur. Semaya yükselmez ki ruha aksetsin.*

11. *Buhari, 1142; Müslim, 776.*

12. *Şöyle düşünenlerimiz olabilir: "Ben sabah namazını kıldığım hâlde güne kötü uyanıyorum." Unutmamalıyız ki; Kur'ân ve sünnette kastedilen namaz eğilip kalkmak değildir. Huşu ile, Allah'ın huzurunda olduğunu bilerek ve kulluk şuuruyla kılınan namazdır. Sabah namazını kıldığı hâlde nebevi müjdeye nail olmayanlar, namazlarını bir daha gözden geçirmelidir.*

13. *13/Ra'd, 28*

14. *58/Mücadele, 19*

Yalan söyleyen bir dili örnek alabiliriz: Haram olması yanında yalan, ruhu zehirleyen ve kişinin ruh yapısını ters yüz eden bir illettir. Yalan söyleyen, önce kendine sonrada insanlara karşı güven duygusunu yitirir. Her şeyin yalan olduğuna, herkesin yalan söylediğine inanmaya başlar. Güven ve huzur duygusunu kaybeden bir ruh, uçurumdan sarkmış beden gibidir. Her an korku/kaygı içindedir.

Yüce Allah'a hamd olsun ki O, günahlarla ruhsal yapısını bozanlara, tevbe ve ıslah kapısını açık tutmuştur.

Ölçüsüzlükten sakınmalı, ölçüsüz insanları da ıslah etmeye çalışmalı. Şayet olmuyorsa ölçüsüz insanlardan uzaklaşmalı, ölçülü insanlarla ilişki kurmalı. Çünkü sevgisizlik sevgiyle, ilgisizlik ilgiyle, şiddetin oluşturduğu hasar şefkatle telafi edilebilir.

"Ayetlerimize inananlar sana geldiğinde de ki: 'Selam olsun size. Rabbiniz rahmeti kendi üzerine yazdı. (Şöyle ki:) Sizden her kim bilmeyerek bir kötülük yapar, sonra onun ardından tevbe eder ve (hatasını) düzeltirse hiç şüphesiz O (Allah), (ona karşı günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.' " [15]

Çokça tevbe/istiğfar ve bozduğumuzu ıslah iradesi, bizi ilahi rahmete yani ruhsal dinginliğe ulaştırır.

15. 6/En'âm, 54

• Ruhsal dengeyi bozan kişilerden/topluluklardan sakınmalı.

İnsan, El-Hâlık, El-Musavvir, El-Bedî, El-Bâri ve El-Fâtır isimlerinin bir tecellisidir. Her şeyi bir ölçüyle yaratan Allah, biyolojik ve ruhsal boyutuyla insanı da bir ölçüyle yaratmıştır. İnsan, bu ölçüye uygun davranır ve ölçüye uygun muamele görürse dengede kalır. Aksi bir durumda insanın ruhsal yapısı bozulur.

Örneğin insan; ebeveyninden, eşinden veya yakın arkadaşından sevgi bekler. Ebeveynden şefkat, eşten aşk, yakın arkadaştan ilgi ağırlıklı bir sevgidir beklediği. Bu insan sevgi değil de ilgisizlik, dahası şiddet görürse ne olur? Ruh dengesi bozulur. Korku, hüzün, kaygı, değersizlik... gibi ruhsal yapıda ağır hasarlar oluşturan bir fırtınaya tutulur, savrulur. Böyle bir insanın söz, düşünce ve davranışlarında denge olmaz. Zira bunlara yön veren merkezde (ruhi/kalbî yapı) problem vardır.

Ölçüsüzlükten sakınmalı, ölçüsüz insanları da ıslah etmeye çalışmalı. Şayet olmuyorsa ölçüsüz insanlardan uzaklaşmalı, ölçülü insanlarla ilişki kurmalı. Çünkü sevgisizlik sevgiyle, ilgisizlik ilgiyle, şiddetin oluşturduğu hasar şefkatle telafi edilebilir. Böyle bir hasara maruz kalmış insan, sevginin (El-Vedûd), merhametin (Er-Rahman/Er-Rahîm), yakınlığın (El-Karîb), dostluğun (El-Veliy) kaynağına, Rabbine yönelmeli. Beşerin yıllarca tahrip ettiğini O *(cc)*, bir tecelliyle onarabilir. Beşerin yıllarca boş bıraktığını O, bir tecelliyle doldurabilir. Yeter ki kul ihtiyacını bilsin ve içtenlikle doğru kaynağa yönelsin.

Psikolojik/Ruhsal Yardım Alabilir miyiz?

Evet, alabiliriz. Nasıl ki bir hastalıkta doktora gidiyor ve şifayı Allah'tan bekliyorsak; ruhsal bir hastalıkta da ilgili doktora gidip şifayı Allah'tan bekleriz.

Her konuda olduğu gibi bu konuda da ölçümüz, İslami hassasiyeti olan uzmanlar seçmektir. Şayet psikolojik değerlerle İslami değerler çatışırsa –ki bu mümkündür- İslami çözüm önerileriyle tedaviye devam etmektir.

Psikoloji ilmi; binlerce insanı inceleyen, sayısız deney ve saha araştırması yapan, elde ettiği neticeleri insanlar için kullanan bir ilim dalıdır. İnsanlığın bu engin tecrübesinden faydalanmalıyız. Allah Resûlü de *(sav)* kendi döneminin tecrübelerinden faydala-

nır, başka milletlerin (tıbbi/sosyal) tecrübeleriyle karşılaştırır ve İslam toplumu için en faydalı olanı seçmeye çalışırdı.

"Ben 'ğileyi' (hamilelikte ve süt emzirme süresinde cinsel ilişki) yasaklamaya niyet ettim. Rumlara ve Farslara baktım. Onların bunu yaptığını ve çocuğa zarar vermediğini gördüm..." [16]

Şu bir gerçektir ki psikoloji ilmi kapitalist zihniyet elinde araçsallaştı. Daha fazla ilaç satabilmek ve seans soygunları tertip etmek isteyen kapitalist/paraperest uzmanlar var. Maalesef bu, tüm tıp bölümleri için geçerli. Şeker ve tansiyon hastalığı değerlerini aşağı çekip, toplumun yarısını ilaç bağımlısı yapan (hainlikte) uzmanlar olduğu gibi, benzer operasyonlar psikoloji alanında da gerçekleşiyor.

Bu sebeple yardım aldığımız/alacağımız uzmanları dikkatlice seçmeli, Müslimlerin tecrübesinden yararlanmalıyız.

Benim şahsi tavsiyem şudur: Psikolojik sorun yaşayanlar öncelikle dua ve istiğfara yönelmeli, çokça dua ve istiğfarla ilahi yardıma talip olmalıdır. Şayet sonuç alamazlarsa bir bilene danışmalı, insana dair tecrübesi olan bir büyükle konuşmalıdırlar. Yine sonuç alamıyorlarsa Allah'tan korkan ve İslami hassasiyetleri olan bir uzmana danışmalıdırlar. Allah *(cc)* en doğrusunu bilir.

Soru: Bir meselenin herkese değil de yalnızca ilgili kişilere söylenmesinin hikmeti nedir? Ayrıca toplumda birinden bir şey gizlemek ona güvenmemek olarak algılanıyor. Bu doğru mudur?

Öncelikle şunu belirtmeliyim: İslam toplumu; itikadi, ahlaki ve menhecî ölçülerini vahiyden alan toplumdur. Hâliyle bu sorunun da vahye sorulması gerekir. Biz de soralım:

"Onlara emniyete ya da korkuya dair bir haber geldiğinde (haberin olumlu olumsuz etkisini hesaba katmadan) onu yayarlar. Şayet onu (kimseye anlatmadan önce) Resûl'e ya da yöneticilerine götürselerdi, olaylardan sonuç çıkarma kabiliyeti olanlar, o haberin (doğru mu, yanlış mı, bırakacağı etki faydalı mı, zararlı mı) hakikatini bilirlerdi. Allah'ın sizin üzerinizde lütfu ve rahmeti olmasaydı azınız müstesna, şeytana uymuştunuz." [17]

Ayet kimlerden söz ediyor? Münafıklardan! Böylece münafıkların bir özelliğini öğreniyoruz. Onlara İslam toplumunu ilgilendiren önemli bir haber ulaştığında, sonuçlarını hesaba katmadan onu yayarlar. Neden? Çünkü münafıklar düşünmezler. Neyin İslam toplumu için yararlı neyin zararlı olduğunu hesap etmezler. Akıllarına ne esiyorsa onu yapar, hevalarına/arzularına uyarlar. Allah *(cc)*, bu ahlaka karşı müminleri uyarmış oluyor. Siz böyle yapmayın diyor. Haberleri Resûl'e ya da olaylardan sonuç çıkarma kabiliyeti olan yöneticilere götürün diye yol gösteriyor. Çünkü Müslim, İslam toplumunun bir ferdidir, sorumlulukları vardır. Atacağı adımların meşru olmasının yanında, kardeşlerine etkisini de düşünür. İslam toplumuna zarar vermeme hassasiyetiyle hareket eder.

Burada zikrettiğimiz ayet bizim ölçümüzdür, ölçümüz olmalıdır. Buna göre, herhangi bir bilgiyi yaymak yerine, ondan sonuç çıkarabilecek insanlara iletmeli, onların yönlendirmesiyle hareket edilmelidir.

Bu İslam'ın ölçüsüdür. Bunun karşısında yer alan her ölçü ve anlayış cahiliyeye aittir. Bir bilgiyi her önüne gelenle paylaşmamak, ona güvenmemek değil, Allah'ın *(cc)* koyduğu ölçüye uymaktır.

Bu cahiliye ahlakını esas alacak olursak, aşağıdaki örnekleri nasıl anlayacağız?

Allah Resûlü *(sav)* hicret güzergâhını ashabından kimseyle paylaşmamıştır. Yol arkadaşı Ebu Bekir *(ra)* dahi son anda yol arkadaşı olduğunu öğrenmiştir.[18] Acaba bu, Allah Resûlü'nün *(sav)* onlara *(r.anhum)* güvenmediğini mi gösterir?

Bedir öncesinde askerî bir harekât için görevlendirdiği Abdullah b. Cahş'a *(ra)* bir mektup vermiş ve *"Falanca yere ulaşıncaya kadar bu mektubu açmayın. Oraya ulaşınca açıp okuyun."* diye emir buyurmuştur. Acaba o *(sav)* Abdullah b. Cahş ve komutasındaki ashaba *(r.anhum)* güvenmiyor muydu?

16. Müslim, 1442.

17. 4/Nîsa, 83

18. Bk. Buhari, 4093.

Allah'a isyan içerikli olmadığı müddetçe, yöneticilerin kural ve kaide belirlemesi İslam'a uygundur. Bu nedenle Allah ve Resûlü, masiyeti emretmediği müddetçe yöneticileri dinlemeyi, onlara itaati emretmiştir. Allah Resûlü ihtiyaç duydukça bazı kurallar koymuş, İslam toplumunun bu kurallara uymasını istemiştir.

Tebuk Gazvesi hariç hiçbir seferde hedefin neresi olduğu bilgisini ashabıyla paylaşmamıştır.[19] Ne düşünmeliyiz? Resûlullah birlikte savaşa çıktığı ashabına güvenmiyor muydu?

Allah Resûlü'nün sırdaşı Huzeyfe b. Yeman'dı *(ra)*[20]. Münafıkların isimlerini yalnızca Huzeyfe ile paylaşması, ona güvendiği kalan sahabiye güvenmediği anlamına mı gelir?

Yukarıda zikredilen misallerden ne anlamalı? Bir bilgiyi kardeşimizle paylaşmıyor oluşumuz, ona güvenmediğimiz anlamına gelmez. Bilakis İslami ölçülerle hareket ettiğimiz anlamına gelir. Bu noktada alınganlık yapan insanlar, cahiliye ahlakından sıyrılmalı, Allah Resûlü'nün *(sav)* sünnetiyle arınmalıdır. Zira cahiliye ahlakıyla İslami mücadele verilmez. Cahiliye ahlakında ısrarcı olanlar bilmelidir ki; bu dava, İslam ahlakını benimsemeyenleri mutlaka saf dışı bırakır. Buz zeminde çıplak ayakla yürünmeyeceği gibi, İslami bir zeminde cahiliye ahlakıyla var olunmaz, mücadele edilmez.

Soru: Cemaatlerde kaide ve kural olmasının hikmeti nedir? Küfür ve haram olmayan cemaatsel kurallar nedeniyle cemaatlerden ayrılanlara ne tavsiye edersiniz?

Allah'a isyan içerikli olmadığı müddetçe, yöneticilerin kural ve kaide belirlemesi İslam'a uygundur. Bu nedenle Allah[21] ve Resûlü *(sav)*, masiyeti emretmediği müddetçe yöneticileri dinlemeyi, onlara itaati emretmiştir.[22] Allah Resûlü ihtiyaç duydukça bazı kurallar koymuş, İslam toplumunun bu kurallara uymasını istemiştir.

Doksana yakın insan Tebuk Gazvesi'nden geri kaldı. Allah Resûlü *(sav)* bunlardan seksen küsur kişinin özrünü kabul etti, onlar için bağışlanma diledi. O da ashabı da *(r.anhum)* bu topluluğun yalan söylediğini, hiçbir özürlerinin olmadığını biliyordu. Gelip doğruları söyleyen Kab b. Malik, Murare b. Rebi ve Hilal b. Umeyye'yi ise doğru söylemelerine rağmen geri çevirdi. **Onlarla konuşulmasını yasakladı, hanımlarının evi terk etmesini istedi. Sahabiler selamlarını dahi almamaya başladı. Bu hâl elli gün boyunca devam etti.**[23]

Bu, şer'i bir ceza değildir. Zira daha önce savaştan geri kalanlara ve Tebuk Gazvesi sonrası geri kalanlara böyle bir ceza uygulanmamıştır. Allah Resûlü *(sav)*, aynı savaştan geri kalan çoğunluğa dahi bu cezayı tatbik etmemiştir. Bu hususi uygulama, geçici bir kuraldır. Amaç; seferberlik ilan edildiğinde, çağrıya duyarsız kalmanın çirkinliğini tüm topluma göstermek; kamuya karşı işlenen bir suçta kamusal tepki oluşturmaktır.

Allah Resûlü'nün *(sav)* Mekke döneminde koyduğu *"gizlilik kurallarını"* da hatırlayabiliriz. O, düzene ve kurala yabancı bir topluluğu bu kurallarla terbiye etti.

19. *Buhari, 4418; Müslim, 2769.*
20. *Buhari, 3742.*
21. *Bk. 4/Nisa, 59*
22. *Buhari, 7144; Müslim, 1839.*
23. *Buhari, 4418; Müslim, 2796.*

Örnek olarak Ebu Zerr'in *(ra)* İslam oluş kıssasını okuyun.[24] Henüz oyun çağında bir çocuk olan Ali'ye, bu dikkat ve hassasiyeti kim kazandırdı?

Daru'l Erkam (sahabinin toplanma merkezi) tam bir güzellikle seçilmişti. Müşriklerin yoğun takip ve çabasına rağmen tespit edilememişti. Çünkü sahabi, Allah Resûlü'nün *(sav)* çizdiği kurallar çerçevesinde Daru'l Erkam'a girip çıkıyordu.

Allah Resûlü bir yıl şöyle buyurdu: *"Hiç kimse kestiği kurban etini üç günden fazla tutmasın."* Aradan bir yıl geçti, sahabi geçen yıl kurbanda konan bu kuralı tekrar uygulamak istedi. Allah Resûlü şöyle buyurdu: *"Yiyin, için ve (arta kalanı) zahire olarak saklayın. Geçen yıl fakirlik vardı, insanlara yardım etmenizi istemiştim."* [25]

Fakirlik/kıtlık var. Allah Resûlü *(sav)* toplumda dayanışma olmasını istiyor. Et depolamayı yasaklıyor. Böylece insanlar, ihtiyaç fazlasını dağıtıyor. Kıtlık/yokluk durumu kalkınca, bu kuralı iptal ediyor.

Raşid halifeler döneminde de benzer uygulamalarla karşılaşıyoruz:

Örneğin, Ebu Bekir *(ra)* mürtedleri esir almış, mallarına el koymuş, sahabiyle birlikte savaşmalarını yasaklamıştı. Ömer *(ra)* halife olunca bu yasakları kaldırdı. Onları –uzaktan kontrol etmekle birlikte- serbest bıraktı. Orduda komutan olma dışında tüm haklarını iade etti. Yine o, Allah Resûlü *(sav)* ve Ebu Bekir döneminde savaşçılara dağıtılan fey gelirlerini kamulaştırdı. Kamu maslahatı için fey gelirlerini maliyeye devretti.

Ömer *(ra)* sahabi büyüklerinin Medine dışına çıkmasını yasakladı. Önemli meselelerde istişare için onları yanında alıkoydu.

Osman *(ra)*, fetihlerle gelen zenginlik ve toplumda görülen refah düşkünlüğü sonrası güvercin beslemeyi, tavla vb. oyunları yasakladı. Yasak dinlemeyenlerin mallarına el koyup imha etti.

Kıymetli kardeşim! İnsanın yaşadığı her yerde kaide ve kurala ihtiyaç vardır. Aksi hâlde istek ve rağbetleri farklı olan insanları bir arada tutmak mümkün değildir. Bu kuralların bir kısma şa'ri tarafından belirlenmiştir, şer'idir. Müslim'in Müslim'e üç günden fazla küs olmasının yasaklanması gibi.[26] Bazısı ise toplumsal maslahat için yönetim tarafından konulan, ihtiyaç olduğu müddetçe yürürlükte olan, ihtiyaç kalmayınca yöneticilerin kaldırdığı kurallardır.

---

24. İbni Abbas (ra) şöyle demiştir:

"Peygamber'in Mekke'de iken 'Peygamber' olduğu haberi Ebu Zerr'e ulaştığında, kardeşine:

— Şu vadiye git ve kendisine semadan haber geldiğini söyleyen şu kimse hakkında bana bilgi getir. Konuşmasını dinle. Sonra da bana gel, demiş.

Bunun üzerine kardeşi hareket etmiş ve Mekke'ye varmış. Konuşmasını dinlemiş sonra da Ebu Zerr'e geri dönmüş. Ebu Zerr'e:

— Onu, güzel ahlakı emreder gördüm. Ondan öyle bir söz dinledim ki bu söz şiir de değildi, demiş. Ebu Zerr de:

— İstediğim konuda gönlüme şifa vermedin, demiş ve azığını hazırlamış, içerisinde su bulunan tulumunu yüklenip Mekke'ye gidip Kâbe'ye varmış. Hemen Peygamber'i aramış, ama kendisini tanımıyormuş. Bu arada kimseye de onu sormak istememiş. Nihayet akşamı bulmuş ve oraya uzanmış. Derken onu Ali görmüş ve onun bir yabancı olduğunu anlamış. Ali onu görünce o da Ali'nin peşinden gitmiş. Her ikisi de birbirlerine bir şey sormamışlar. Nihayet sabah olunca, azığını ve su tulumunu yüklenip Kâbe'ye gelmiş. O günü de Peygamber'i görmeden geçirmiş. Nihayet akşam olmuş yatacağı yere gitmiş. Derken yine Ali ona uğramış ve:

— Bu kimsenin kalacağı yerini bileceği zaman hala gelmedi mi? demiş ve onu kaldırıp yanında götürmüş. Her ikisi de birbirlerine bir şey sormamışlar. Nihayet üçüncü gün olunca da aynı şeyleri yapmışlar. Ali yine onu kaldırıp yanında götürmüş. Sonra da ona:

— Bu şehre seni getiren şeyi hala bana anlatmayacak mısın? demiş. O da:

— Eğer bana yol göstereceğine dair kesin söz söylersen anlatırım, demiş. Ali de söz vermiş. Bunun üzerine Ebu Zerr ona durumu bildirmiş. Ali de:

— Şüphesiz ki, o gerçektir ve Allah'ın Resûlü'dür. Sabaha çıktığında benim peşimden gel. Eğer ben, senin hakkında endişe edebileceğim bir şey görürsem su döküyormuş gibi ayakta dururum. Eğer yürürsem sen de benim girdiğim yere girene kadar peşimden gel, demiş. O da söylenileni yapmış ve peşinden hareket etmiş. Nihayet Ali, Peygamber'in yanına girmiş. O da Ali ile birlikte içeri girmiş ve kendisinin konuşmasını dinlemiş ve orada Müslim olmuş. Bunun üzerine Peygamber, ona:

— Kabilene geri dön ve benim emrim sana gelinceye kadar onlara bunu anlat, buyurmuş. O da:

— Canım elimde olan Allah'a yemin olsun ki, bunu onların (Kureyşlilerin) arasında haykıracağım, demiş. Hemen çıkıp Kâbe'ye gelmiş ve en yüksek sesiyle:

— Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik ediyorum ve yine Muhammed'in de O'nun elçisi olduğuna şahitlik ediyorum! diye haykırmış.

Oradakiler hemen üzerine ayaklanmışlar, yere yıkılana kadar onu dövmüşler. Bu arada Abbas gelip üzerine kapanmış ve onlara:

— Yazıklar olsun size! Bunun Ğıfar kabilesinden olduğunu, tüccarlarınızın Şam yolunun onların üzerinden geçtiğini bilmiyor musunuz! demiş ve onu ellerinden kurtarmış.

Ebu Zerr, ertesi gün yine aynısını yapmış, oradakiler de üzerine çullanıp onu dövmüşler. Abbas da üzerine kapanıp onu kurtarmış."

(Buhari, 3861; Müslim, 2474)

25. Buhari, 5569; Müslim, 1974.

26. Buhari, 6237; Müslim, 2560.

Yukarıda menhecî, sosyal, ahlaki ve maddi olmak üzere bir çok örnek verdik. Hakikat bu olmasına rağmen sizin de belirttiğiniz gibi, kaide/kural tanımayan insanlar var. Medine gibi bir İslam şehri kurulmasına rağmen, kaidesiz/kuralsız çöl hayatını seçen bedeviler gibi, başlarına buyruk yaşamak istiyorlar. En basit bir kural hatırlatılsa, Tevbe Suresi 31. ayetten girip Ebu Zerr'in hayatından çıkıyorlar. Maşallah, barekallah! Ebu Zerr'e *(ra)* o kadar benziyorlar ki, ne kadar şükretsek az!!! Zira 21. yüzyılda bize sahabiyi hatırlatıyorlar! Ne mutlu bizlere! (İstisnalar olmakla birlikte çoğunluğun) sosyal medyadaki cevvaliyetleri, mümin bacılara (!) tebliğdeki istekleri, tepelerinden yükselen dumanları ve Ebu Zerr'i örnek alan mütevazı dağcı kıyafetleriyle bizi mest ediyorlar!

Bu tip insanların sorunu bilgi eksikliği değil, karakter sorunudur. Hâliyle nasihatle değişebileceklerini düşünmüyorum. Daha doğru bir ifadeyle ben başaramadım, başarabileceğime de inanmıyorum. Allah'ın *(cc)* dilemesi müstesna.

Kulakları çınlasın ihtiyar bir ağabeyimiz –o kendini bilir-, böyle bir gruba *"Umulur ki ıslah olurlar."* düşüncesiyle ders yapmaktaymış. İlim talebesinin edebini anlatırken Cibril Hadisi'ni örnek vermiş. *"Cibril, ilim meclisinde nasıl oturulacağını ashaba öğretti."* deyivermiş. Bu *"Umulur ki ıslah olurlar."* taifesi şöyle yorumlamış: *"Adam kendini peygamber yerine koyuyor."* Anlayacağınız durum vahim! Kafası böyle işleyen bir adamı, Allah Resûlü'nün *(sav)* yanına koyun. Allah Resûlü ganimetleri pay ederken, kalbi İslam'a ısındırılanlara fazladan versin. Bu kafa: *"Adaletli ol ey Muhammed!"* ya da *"Vallahi bu taksimde Allah rızası gözetilmemiştir."* der.[27]

Allah Resûlü'nün *(sav)* oluşturduğu toplumda bile böyle insanlar olduysa bizim gibi hikmet ve basiret fakiri toplumlarda da olması gayet normaldir. Bu sebeple biz, İslami ölçüleri anlatmakla mükellefiz. Gerisi/tercih insanlara kalmıştır.

---

27. Buhari, 3150; Müslim, 1062.

Soru: Hocam! Çin-Hindistan-Pakistan bölgesi ısınıyor. Ortadoğu'da yaşanan uluslararası çekişmenin bu bölgeye taşınacağı öngörülüyor. Cemaatimizin bu konudaki düşüncesi nedir?

Kıymetli kardeşim! Daha önceki yazılarımızda belirtmiştik. Şu an dünyada bir ÇİN-ABD çekişmesi yaşanıyor. Çin, sessiz ama kararlı adımlarla ABD'nin hegomonya kurduğu alanlara yerleşiyor. ABD, Çin'in ilerleyişine engel olamıyor. Bu gidişle on yıl içinde Çin'in ABD'yi geride bırakacağı öngörülüyor. Bu sebeple Çin'i siyasi, iktisadi ve askerî olarak uğraştırmak, Çin'in ilerlemeye teksif ettiği enerjisini dağıtmak istiyor.

Afganistan ve Irak savaşından sonra ABD yeni bir savaş konsepti belirledi. Buna göre ABD bir bölgeye askeri müdahalede bulunmayacak. Kendine vekalet eden örgütlerle (Suriye'de PKK gibi) savaşacak ya da çözümsüzlük üreterek gücünü tüketmek istediklerini savaştıracak. (Yemen örneğinde olduğu gibi.)

Şu an ABD, Çin'in kurmak istediği alternatif ticaret yolunu baltalamak (savaş olan yerde ticaret ve kalkınma olmaz) ve Çin'i uğraştırmak istiyor. Ne yapacak?

• Çin'in Doğu Türkistan zulmünü afişe ediyor/edecek. Böylece İslami kesimi (özellikle de Suriye'de sona gelindiğinde boş kalacak grupları) buraya yönlendirmek istiyor/isteyecek.

• Hindistan ve Pakistan arasında var olan (melun İngiliz emperyalizminden kalma) Keşmir sorununu kaşıyor/kaşıyacak.

Bunu başarabilir mi? Allah *(cc)* bilir... Onlar ekini ve nesli ifsat için tuzaklar kuracaklar... Allah onlara mühlet de verebilir (Afganistan, Çeçenistan, Bosna, Irak, Suriye'de verdiği gibi); onları tuzaklarında da boğabilir (Sovyet Rusya'yı Afganistan'da boğduğu gibi).

Bize gelince şunu söyleyebilirim: Çin hep zalimdi, İran hep Rafızi'ydi, Hindistan hep haindi... Bunu ABD'nin öğretmesine veya her biti kanlandığında İslam ümmetine hatırlatmasına ihtiyacımız yok.

Sancağı tevhid olmayan, lideri bizden olmayan, başlayacağı zamana ve mekâna bizim karar vermediğimiz,
birileri başlattıktan sonra kendimizi içinde bulacağımız hiçbir savaş bizim savaşımız değildir.

Sancağı tevhid olmayan, lideri bizden olmayan, başlayacağı zamana ve mekâna bizim karar vermediğimiz, birileri başlattıktan sonra kendimizi içinde bulacağımız hiçbir savaş bizim savaşımız değildir. Kanaatimizce böyle bir savaş Afganistan, Bosna, Çeçenistan, Irak ve Suriye'nin kötü bir taklidi olacaktır. İslam ümmetini çûş u huruşa getirecek görüntüler dünya basını aracılığıyla servis edilecek, mücahidlerin dünyayı nasıl dize getirdiği dünya basınında işlenecek, *"Bu seferkiler çok farklı, öncesiyle kıyaslamayın."* edebiyatını düşmanlarımız yapacak, sınır kapıları mahalle kapısına dönecek, her gün yeni bir ketibe kurulacak, dünyadan lojistik destek yağacak, tabi ki Suudî belamlar cihad düşmanı devlet minberlerinden cihada teşvik edecek... Biri putperest Çin, öteki Rafızi İran, beriki ineğe tapan Hindu... Bırakın Suud belamlarını Ezher âlimleri (!) dahi coşabilir.

Sonra savaşların hangisi aşırı, hangisi ılıman meselesi tartışmaya başlanacak... Bu arada sayıları yüzlere ulaşmış olan ketibeler yavaş yavaş birbirini vurmaya başlayacak... Allah'ın musahhar kıldığı (!) medyanın haberleri *"şak"* diye kesilecek... Allah'ın yardımıyla (!) tank geçen sınırdan kuş uçmayacak... Belamlar her zamanki gibi aydınlanma yaşayacak... Cihada teşvik minberleri, cihaddan ve mücahidden sakındırma minberlerine dönüşecek... Aynı şeyleri yapıp farklı sonuç bekleyen insanlar yine şaşıracak... Netice; Allah *(cc)* en doğrusunu bilir.

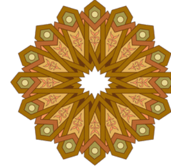
Kıymetli kardeşim!

Bu dinî bir değerlendirme değildir. Tamamen tecrübeye dayalı siyasi bir değerlendirmedir. *"Müslim, bir delikten iki defa ısırılmaz."* [28] nebevi öğüdüne uyma çabasıdır. Hâliyle bir başkası farklı bir değerlendirme yapabilir, tercihi farklı olabilir. Bu dinî bir ihtilaf değil, siyasi bir ihtilaf olur.

Bize gelince; her zaman zalimi lanetleyip mazlumu desteklemekle beraber, (olası) böyle bir sürecin hiçbir safhasında yer almayacak, tecrübelerimizi paylaşmakla, hatırlamak ve hatırlatmakla yetineceğiz.

Sizleri Allah'a (cc) emanet ediyor, dualarınızı bekliyorum. Rabbim sizi sevdiği ve razı olduğu kullardan eylesin.

28. *Buhari, Müslim*

Türkler Neden İslâm'ı değil, Müslümanlığı Seçtiler?

Feriduddîn AYDIN

Türklerin İslâm'ı benimseyememelerinin büyük nedenlerinden biri de Müslümanlık öncesinden kalma dinlerin etkisinden bir türlü sıyrılamamış olmalarıdır. Öyle gözüküyor ki Budizm'in, Zerdüşizm'in ve Şamanlığın etkilerini vicdanlarından büsbütün temizleyememişlerdir.

Bu soruya doğru ve ayrıntılı bir yanıt bulabilmek kolay değil. Çünkü bu kavmin, hangi etkenler altında ve hangi nedenlerle Müslümanlaştığını anlamak için her şeyden önce belgesel mahiyette tarihi bilgi, ondan sonra da cesaret ve tabiatıyla zaman gerekiyor. Bu konuda köklü çalışmalara ihtiyaç vardır. Çünkü bu muamma henüz yeteri kadar aydınlığa kavuşturulmuş değildir.

Bu problemin birçok nedeni vardır. Bunların başında ise *-Türklerin tarihine ilişkin-* kaynakların tamamının yabancılara ait olmasıdır. Bu kaynaklardaki *-aynı konulu-* bilgiler arasında paralellik bulunmaması, sorunu daha da çetrefil hâle getirmektedir. Ne yazık ki bu gerçeği *-Türkiye'de sadece ifade etmek bile risk oluşturduğu için-* mahallî araştırmacılar konuyu derinlemesine ele almayı göze alamamaktadırlar. Cumhuriyet tarihi boyunca *–bilhassa Suriye krizinden sonra halkın milliyetçi duyguları aşırı düzeyde kışkırtıldığı için-*, hemen hiçbir araştırmacı *-özellikle 1.000 yıl önceki-* Türk tarihini çok yönlü olarak sorgulayamamaktadır!

Türkler hakkında İslâm öncesi devirlere ait bilgilerin hemen hemen tamamı Çinliler tarafından yazılmıştır. Tabiatıyla bu kaynaklarda Türklerin *"Müslümanlık"* serüvenine ilişkin herhangi bir bilgi bulunamaz. İslam'la tanışmalarından sonra bu kez Türklerin tarihi, daha çok Arapça, kısmen de Farsça yazılmıştır. Ancak tarihlerini, vaktiyle *-Türkler-* bizzat kendileri yazmadıkları (daha doğrusu yazamadıkları) için, günümüzde *-başta transkripsiyon sorunları olmak üzere-* kaynakların *-asıllarına uygun ola-*

Emevî yönetimi, tıpkı Bizans ve Sasanî siyasetini taklit ederek topraklarını genişletmeyi ve başka milletler üzerinde hâkimiyet kurmayı öncelemiştir. Bu nedenle İslâmlaştırma faaliyetleri -Ashab döneminde icra edilenin aksine- ikincil bir inisiyatif olarak yürütülmüştür.

rak- tercüme edilmesinde, karşılaştırılmasında, kişi ve yer isimlerinin doğru şekilde saptanmasında ve bunların -*orijinal fonetikleriyle*- seslendirilmesinde önemli problemler yaşanmaktadır.

Türklerin İslâm'la nasıl tanıştıkları konusunda şimdiye kadar kaleme alınmış eserler arasında en çok dikkat çeken çalışma, **Prof. Dr. Zekeriya Kitapçı**'ya ait *"Orta Asya'da İslâmiyet'in Yayılışı ve Türkler"*[1] adlı kitaptır. Konuya ilişkin yararlı tespitlere bu kaynakta ulaşmak mümkün ise de verilen bilgilerin yeterli olduğu söylenemez. Aynı zamanda Türk olmasına rağmen Kitapçı'nın dili oldukça yavandır ve yer yer kusurludur. Bu da Türkçe'nin edebî ve akademik üslûbuna aşina olanlar üzerinde olumsuz etki bırakmaktadır. Şu var ki yazarın, istifade ettiği kaynakları dakik bir şekilde vermiş olması, çalışmaya değer katmıştır.[2] Çünkü onun, bu kaynakları cesaretle deklare etmesi, mensubu olduğu milletin tarihi hakkında vaktiyle ataları tarafından hiçbir şey yazılmadığı *(daha doğrusu yazılamadığı)* anlamına gelmektedir ki bu husus son derece önemlidir.

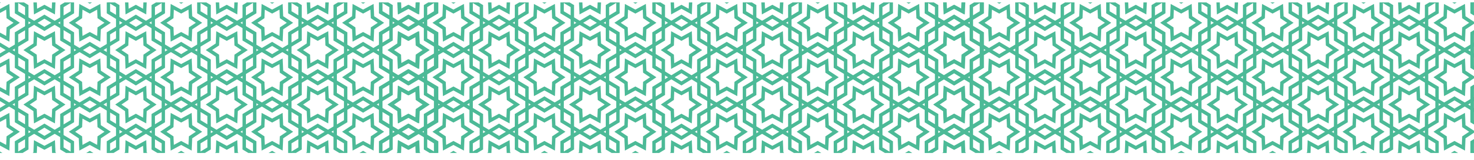
Türklerin İslâm'ı -*kaynaklarına ve kurallarına uygun şekilde ve bir bütün olarak*- kabul etmek yerine ondan büyük ölçüde esinlenerek *"Müslümanlık"* adı altında kendilerine özgü bir din örmelerinin birçok nedeni bulunmaktadır. Bu nedenlerin teker teker üzerinde durmak, gerçekten büyük önem taşır.

Öncelikle vurgulamak gerekir ki; Emevîler'in yürüttüğü askeri harekât sırasında Türkistan halkı, -*büyük olasılıkla*- İslâm'ı bir bütün olarak dikkate alma fırsatını bulamamıştır. Çünkü Ashabın fetihlerinde olduğu gibi bu harekâtta da İslâm'ı yayma faaliyetlerine öncelik verilmediği ya da bu faaliyetlerin, İslâmî kurallara uygun yürütülmediği kuvvetle muhtemeldir.

Birçok tarihi kaynak bu gerçeği teyit etmektedir. Nitekim Emevî yönetimi, tıpkı **Bizans** ve **Sasanî** siyasetini taklit ederek topraklarını genişletmeyi ve başka milletler üzerinde hâkimiyet kurmayı öncelemiştir. Bu nedenle İslâmlaştırma faaliyetleri -Ashab döneminde icra edilenin aksine- ikincil bir inisiyatif olarak yürütülmüştür. Dolayasıyla bu faaliyetlerin, hikmete uygunluğu tartışılabilir bir konudur. Nitekim ünlü Emevi komutan **Quteybe bin Muslim**'in, -*fethin gerçekleştirildiği günlerde*- **Buhara** ve **Semerkant** kentlerinde, **Budistlere** ve **Zerdüşistlere** verdiği gözdağı sahneleri bu dinlere bağlı toplulukların, İslâm'a nasıl bakmış olabilecekleri hakkında önemli ipuçları vermektedir. Toplatılan putların, kent meydanına yığılarak halkın dehşet dolu bakışları arasında ateşe verilmesi, -*değil bu insanların, aynı zamanda*- bugün

1. *Damla Ofset Matbaacılık ve Tic. A.Ş. 3. Baskı, Konya, 1994.*
2. *Zekeriya Kitapçı, Büyük kısmı Arapça olan bu kaynakların adlarını şöyle sıralamakta ve her kaynak hakkında etraflı bilgiler vermektedir:*
   a. *el-Belâzuri, Fütuhu'l-Büldân* فتوح البلدان
   b. *et-Taberî, Târîhu'l-Ümemi ve'l-Mülûk* تاريخ الأمم والملوك
   c. *İbnü'l-Esîr, el-Kâmil fi't-Tarih* الكامل في التاريخ
   d. *İbn Kesîr, el-Bidaye ve'n-Niheye* البداية والنهاية
   e. *İbn A'sam el-Kûfî, Kitabu'l-Fütûh* كتاب الفتوح
   f. *Muhammed b. Cafer en-Narşâhî, Tarihu Buhara* تاريخ بخارى
   g. *T.W. Arnold, The Preaching of Islam*
   h. *H.A.R Gibb, Orta Asya Arap Fütuhatı;*
   ı. *W. Barthold, Moğol İstilâsına kadar Türkistan.*

   Kitapçı ayrıca, çoğunun İran kökenli olduklarını söylediği coğrafyacıların eserlerinden; özellikle İstahrî İbnü'l-Fakih İbni Hurdadbeh, (Mu'camu'l-Büldân'ın müellifi) Yakût el-Hemvî ve ünlü gezgin İbni Fazlan'ın eserlerinden de yararlandığını ima etmektedir. Kaynak: Prof. Dr. Zekeriya Kitapçı, Orta Asya'da İslamiyet'in Yayılışı ve Türkler, s. 25-34. Damla Ofset Matbaacılık ve Tic. A.Ş. 3. Baskı, Konya, 1994.

Türkiye'de ve Orta Asya'da yaşayan kuşaklarının bile İslâm'a hoşgörü ile bakamayacaklarını ister istemez akla getirmektedir.

Araştırmacı **Zekeriya Kitapçı**, *"Budist Heykellerinin Yakılıp Yıkılması"* başlığı altında aynen şu ifadeleri kullanmaktadır:

"Müslüman Fatih, şehre tam manası ile hâkim olduktan sonra, halkın nasıl bir reaksiyon göstereceğini dahi nazarı itibara almadan önce Budist mabedlerinin putlardan temizlenmesini, onların şehir meydanında toplatılmasını istemiş, daha sonra da hiç tereddüt etmeden yakılmasını emretmiştir." [3]

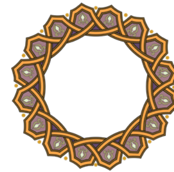
Bu davranışın hikmete uygun olmadığı açıktır.[4] Nitekim bu manzarayı seyreden kalabalığın psikolojisi hakkında, -yine aynı araştırmacının- düşündüren şu sözleri önemlidir:

"Kuteybe b. Müslim'in, Semerkant'ı teslim alışı sırasında yakılmak üzere ortaya yığılan Buda heykellerinin büyük bir köşk gibi olduğu ve başta o zamanın Semerkant Hükümdarı Ğuzek (Oğuz Bek) olmak üzere yerli halkın Müslüman Fatih'e şiddetli tepkiler gösterdikleri yolundaki rivayetler bize bu hususta yeteri kadar fikirler vermektedir." [5]

Büyük ihtimalle Emevîlerin, Türkistan'ın fethi sırasında sergiledikleri -*hikmetten uzak*- bu davranışları nedeniyledir ki yüzyıllar boyu İslâm, hiçbir zaman Türk toplulukları arasında tutunamamıştır. Ancak onun baskın kültürünün etkisi altında -*çeşitli dinlerin artıklarından da yararlanarak*- *"Müslümanlık"* adı altında arabesk bir din icat etmişlerdir.

Türklerin İslâm'ı benimseyememelerinin büyük nedenlerinden biri de Müslümanlık öncesinden kalma dinlerin etkisinden bir türlü sıyrılamamış olmalarıdır. Öyle gözüküyor ki Budizm'in, Zerdüşizm'in ve Şamanlığın etkilerini vicdanlarından büsbütün temizleyememişlerdir.

Bilindiği üzere bu her üç din -*hatta dinlerin hemen hemen tamamı*- İslam'ın aksine mistik karakterlidirler, hepsi de rûhânî ağırlıklıdırlar. Hayatla olan güçlü bağından ötürü, Yahudiliği istisna edersek -*Müslümanlık da dahil*- hemen hemen bütün dinler -*İslam'ın aksine*- mabed ve mezarlık dinidirler. İslam ise mükemmel bir hayat nizamıdır. Rûhanî bir din görüntüsü vermediği için **politeist-mistik** dinlerin etkisi altında duygusallaşmış toplumları tatmin etmez. Öyle görünüyor ki askerî bir ruhla yetişen Türkler, -*İslam'ın yalnızca tolerans kabul etmeyen bazı sert disiplinlerinin cazibesine kapılmış*- özellikle *"cihad"* kurumunun ve kısmen namaz ibadetinin etkisiyle bu evrensel hayat rejimine karşı nispeten yumuşayarak, onu *"klasik bir din"* kisvesi içerisinde görmek istemişlerdir. İslam'ı sadece bir ilham kaynağı gibi gören Türklerin tarihinde Müslümanlığın oluşum süreci, muhtemelen böyle bir yaklaşımla başlamıştır.

3. *A.g.e. s. 113.*
4. *Bu münasebetle, Hz. Peygamberin de müşriklere ait putları temizlemek üzere Ashaptan bazı şahsiyetleri görevlendirdiğini ve bu görevin yerine getirildiğini hatırlatarak, kimileri itirazda bulunabilirler. Ancak böyle bir itirazın makul olamayacağı şu sade karşılaştırma ile dahi ortaya çıkmaktadır:*

   Hz. Peygamber'in Mekke'yi fethetmesinden ve şehir halkının tamamının İslam'ı kabul etmesinden sonra bu temizlik yapılmıştır. Nitekim, gerek Mescidu'l-Haram'ın içindeki, gerekse Mekke dışındaki putların ortadan kaldırılması sırasında ve sonrasında hiçbir tepki ile karşılaşılmamıştır. Çünkü Hz. Peygamberin şirke (putperestliğe) karşı 23 yıl boyunca verdiği amansız savaşın etkisiyle halk, aslında putlara küskündü; kimsenin bu putlara hemen hiçbir inancı ve bağlılığı kalmamıştı.
5. *A.g.e. s. 62*

YANKI
(Yaptıklarımızın Aynası)

Küçük kız, babası ile ormanda yürüyüş yaptığı sırada ayağı takıldı ve yere düşer. Canı acıyınca küçük bir çığlıkla *"Aaaah!"* diye bağırınca, ileriki dağın tepesinden *"Aaaah!"* diye başka birinin sesini duyduğunu sanıp *"Sen de kimsin?"* diye seslenir. Aldığı cevap yine aynıdır:

"Sen de kimsin?"

Küçük kız bu cevaba çok sinirlenir ve *"Sen bir korkaksın!"* diye haykırır. Gelen ses, *"Sen bir korkaksın"* olur. Sonunda babasına sorar:

"Baba, ne oluyor böyle?" Baba, *"Dinle ve öğren o zaman kızım"* der ve bu kez kendisi bağırır:

"Sana hayranım." der, dağa doğru. Gelen ses de aynısını tekrarlar:

"Sana hayranım." Baba tekrar bağırır:

"Sen muhteşemsin." Cevap yine aynıdır:

"Sen muhteşemsin."

Küçük kız çok şaşırır, ama hâlâ ne olduğunu anlayamamıştır. Ve adam, başlar küçük kızına hayatın sırrını anlatmaya:

Buna *"yankı"* denir kızım. Ama aslında bu hayattır. Hayat sana daima senin verdiklerini geri verir. Yani hayat, yaptığımız davranışların aynasıdır. Daha fazla sevgi istediğin zaman, daha çok sevmelisin; daha fazla şefkat istediğinde daha çok şefkatli olmalısın. Saygı istiyorsan, insanlara daha fazla saygı duymalısın. İnsanların anlayışlı ve sabırlı olmasını istiyorsan, sen daha sabırlı olmayı öğrenmelisin. Çünkü hayat bir tesadüf değildir. Yaptıklarımızın aynasıdır, yansımasıdır. Hayat sana, ancak senin ona verdiklerini geri verir. Bunu sakın unutma...

Ancak Nefsini Tezkiye Eden Felaha Erer

Faruk FURKAN

Arınma noktasında derdi olan tüm kardeşlerimizin tezkiye yoluna girdiği andan itibaren günlük zikirlerini yapmaya ve namazlarını güzelce kılmaya azami derecede özen göstermeleri gerekmektedir.

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam ahlakıyla bizlere örneklik eden Resûlullah'a, ve onun kutlu âl ve ashabına olsun.

◆ ◆ ◆

Nefislerin arındırılması, Allah'ın en çok önem atfettiği meselelerin başında gelir. Çünkü Allah *(cc)* sırf bunun için resûllerini göndermiş, bu gayeyi gerçekleştirme adına onlara tezkiyeyi emretmiştir. İnsanlara davetini ulaştırdığı daha ilk günlerinde Efendimize nefislerini arındıranların ancak gerçek manada kurtuluşa erebileceğini söyleyen ayetlerini indirmesi bu gerçeğin en açık işaretlerindendir. Rabbimiz, imanın pekiştirildiği Mekke döneminin hemen ilk başlarında Şems ve A'lâ Surelerini inzal buyurarak arınmanın iman edenler için ne kadar önemli ve gerekli olduğuna dikkat çekmiştir. Rabbimiz şöyle buyurur:

قَدْ أَفْلَحَ مَن تَزَكَّىٰ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ

"Muhakkak ki arınan kurtuluşa ermiştir. Ve Rabbinin ismini zikredip namaz kılan." [1]

1. *87/A'lâ, 14-15*

قَدْ أَفْلَحَ مَن زَكَّاهَا وَقَدْ خَابَ مَن دَسَّاهَا

"Onu (nefsini) arındıran kurtuluşa ermiştir. Onu (küfür ve masiyetle) örtüp gizleyen de zarar etmiştir." [2]

Her iki surede de aynı konuyu ele alan bu ayetlerin Mekke'nin ilk başlarında nazil olduğunu bilmek, meselenin ehemmiyetini kavrayabilme açısından son derece önemlidir.[3] Bu nedenle bu iki ayet üzerinde birazcık durmak istiyoruz. Öncelikle Şems Suresi'ndeki ayetleri ele alarak başlayacağız.

Ayetler üzerinde maddeler hâlinde tefekkür yapmadan önce şu hakikati tekrar hatırlatalım:

Geçen satırlarda da ifade ettiğimiz üzere bu ayetin hemen bir gerisinde Rabbimiz *(cc)* her nefse hem fücuru hem de takvayı ilham ettiğini bildirmektedir. Yani her nefis hem fücuru hem de takvayı aynı anda bünyesinde barındırmaktadır. Bundan dolayı insanoğlu sorunsuz ve kusursuz değildir. Her an suç işleyebilme potansiyeline sahiptir. Onun için kendisinin manevi olarak sürekli bir arınma ve temizlenme ameliyesine ihtiyacı vardır.

Bu gerçeği aklımızın bir köşesinde sürekli canlı tutarak ayetler üzerinde yapacağımız tefekküre geçebiliriz:

1. Rabbimiz *(cc)* bu ayetinde saf, arı, duru ve tertemiz bir nefse sahip olanları övmüyor. Çünkü bu, bir insan için hiçbir zaman mümkün olmayacaktır. Yani hiç kimse, hiçbir zaman tertemiz ve kusursuz bir nefsin sahibi olamayacaktır. Ne kadar iyi ve kaliteli olursa olsun, onda yine düzeltilecek ve ıslah edilecek yönler bulunacaktır. Ayette övülen, temiz nefis sahiplerinden ziyade nefsini sürekli temizlemeye çabalayanlardır. Evet, Allah ancak nefsini arındırmak için çokça çabalayanları övmekte ve ancak böylelerinin kurtuluşa erebileceğini belirtmektedir. Burası çok önemli bir noktadır.

2. Malum olduğu üzere temiz olan bir şey temizlenmez, arındırılmaz. Arındırma ve temizleme işlemi ancak içinde kir olan, pislik bulunan şeylerde söz konusudur. Demek ki nefis sürekli kötülüklerle içli dışlıdır ve bundan dolayı da insanın her daim bununla mücadele etmesi gerekir. İşte ayet açıkça bu gerçeği, yani sürekli arındırmanın söz konusu olmasından dolayı, nefiste daima bir sıkıntı bulunacağı gerçeğini ifade ediyor.

Her nefis hem fücuru hem de takvayı aynı anda bünyesinde barındırmaktadır. Bundan dolayı insanoğlu sorunsuz ve kusursuz değildir. Her an suç işleyebilme potansiyeline sahiptir. Onun için kendisinin manevi olarak sürekli bir arınma ve temizlenme ameliyesine ihtiyacı vardır.

3. Allah *(cc)* nefse takvayı ilham ettiği gibi fücuru da ilham etmiştir. Bir insan, nefsinin her daim fücurla içli dışlı olacağını idrak ettiği takdirde onu temizlemenin lüzumuna inanır. Sonra da onun için çabalar ve gayret eder. İşte bu çaba ve gayret, başarının ve kurtuluşun ta kendisidir.

4. Rabbimiz, *"Nefsini tezkiye eden mutlaka felaha ermiştir."* buyurarak bu eylemin bizzat kendisini övüyor. Demek ki Allah katında tezkiye çok önemli bir ameliyedir ve bir insanın O'nun katındaki değeri, nefsini arındırmak için çabaladığı orandadır.

5. Arınmak büyük bir uğraş ve sürekli bir çaba ister. Birkaç seferlik denemeler arınmak için yeterli gelmez. Çünkü insanın nefsinde var olan huylar asla

---

2. 91/Şems, 9-10

3. Bilindiği üzere tebliğ ve davette insana verilen ilk bilgiler, hayatının sonraki safhalarında hassasiyet üzere olması açısından çok önemlidir. Siz de etrafınızda ilk öğrendiği bilgileri bayraklaştıran ve hayatı sanki sadece o bilgilerden ibaret sayan nice insana şahit olmuşsunuzdur. Mesela, adam etrafından ilk olarak müşriklerin kestiğinin yenmeyeceğini öğreniyor, –her ne kadar hayatında daha önemli hassasiyetler bulunmasa da– en zor şartlarda bile bu bilgisine riayeti muhafaza ediyor. Bu ilk hassasiyet meselesi davet açısından son derece önemlidir. Müslimlerin bunu iyi fıkhetmeleri ve davetlerinde iyi kullanmaları gerekmektedir. Tezkiyenin, davetin ilk sürecinde ele alınması zikrettiğimiz sebepten dolayı çok önemlidir. Allah, daha Mekke'nin ilk günlerinde Müslimlere sürekli arınmayı teşvik ederek hayatları boyunca onların bu hassasiyetlerini muhafaza etmelerini istemiştir. Bu sebeple Mekke'nin ilk dönemlerinde arınmanın ele alınmasını iyi anlamak gerekir.

tek seferde kazanılmış şeyler değildir. Güzel bir ahlak nasıl ki bir defada edinilemiyorsa kötü bir huy da bir defada terk edilmez. Bunlar için ciddi bir çaba, uzun vadeli bir uğraş ve gayret gerekir.

Bunun ispatı için önce ayetin Arapçasına hızlıca bir göz atacak, sonrasında da başka bir ayetin yardımıyla konuyu bağlayacağız.

Rabbimiz, ayetin orijinalinde *"arınma"* anlamına gelen *"زَكَّى/zekkâ"* fiilini orta harfi sürekli şeddeli olan bir bâbdan getirerek kullanmaktadır.

قَدْ أَفْلَحَ مَن زَكَّاهَا

"Nefsini tezkiye eden mutlaka felaha ermiştir."

Bu fiil, erbabının malumu olduğu üzere, *"tef'il"* bâbından gelmektedir. Bu bâb, bir işin normalin çok ötesinde ve yoğun bir şekilde yapıldığını ifade etmek veya işi yapan kişinin normalin ötesinde bir çaba ortaya koyduğunu belirtmek içindir. Buna göre ayet: *"Nefsini çok çabalayarak tezkiye eden felaha ermiştir."* anlamına gelmektedir.

Ayetin devamı da bu gerçeğe işaret eder. Orada Rabbimiz yine tef'il babından gelen bir kelime ile nefsin çokça kötülüğe maruz bırakılması durumunda insanı helake götüreceğini bildirmiştir. Buyurmuştur ki:

وَقَدْ خَابَ مَن دَسَّاهَا

"Nefsini kötülüklere gömen de hakikaten hüsrana uğramıştır."

Görüldüğü üzere bu ayette de tef'il babından gelen *"دَسَّى/dessâ"* fiili kullanılmıştır. Bu fiil de ortası şeddelenerek getirildiği için yine bir işin normalin çok ötesinde ve yoğun bir şekilde yapıldığını ifade eder. Buna göre anlam *"Nefsini kötülüklere gömdükçe gömen hüsrana uğramıştır."* şeklinde olur.

İşte bu fiillerin orta harflerinin şeddelenmesinden biz anlıyoruz ki, arınma eylemi de kötülüklere bulaşma eylemi de birkaç seferliğine yapıldığında değil; ancak çok yoğun ve ziyadeli bir şekilde yapıldığı zaman kurtuluşa veya helake neden olur.

Kendisinden yardım alacağımız diğer ayet ise Ankebût Suresi'nin 69. ayetidir. Rabbimiz o ayetinde buyurur ki:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا

"Bizim yolumuzda cihad edenlere elbette (en doğru olan) yollarımızı gösteririz."

Bu ayet de tıpkı Şems Suresi'ndeki gibi, bir şey için birkaç denemenin değil, ona *"cihad"* denecek kadar ciddi denemelerin olması gerektiğini ifade etmektedir. Bu ayette Rabbimiz *(cc)*, ancak kendi yolunda cihad edenlerin doğru yola eriştirileceklerini beyan etmektedir. Eğer nefsi tezkiye etmek doğru bir şeyse –ki kesinlikle öyle– o zaman bu konuda ciddi bir çaba ve gayret ortaya koymak kaçınılmazdır.

Ayette söz konusu edilen *"cihad"* kelimesi, ıstılahi anlamından ziyade sözlük manasıyla kullanılmıştır. Çünkü ayet, *"kıtal"* anlamındaki fiilî cihadın emredilip ahkâmının belirlendiği Medine döneminde değil, daha henüz fiilî cihadın hükme bağlanmadığı Mekke döneminde inmiştir. Bu nedenle onu savaşmak anlamından ziyade *"hayırlı olan her hususta ciddiyetle çabalamak"* manasında ele almamız en doğru olanıdır.

Buna göre ayeti şöyle meallendirebiliriz:

"Bizim uğrumuzda ciddiyetle ve ellerinden gelen en iyi şekilde çabalayanlar var ya, biz onları mutlaka yollarımıza hidayet edeceğiz."

Buradan hareketle şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki bir Müslimin Allah katında en doğru ve en sevilene ulaşabilmesi için mutlaka ciddi bir çaba ortaya koyması gerekmektedir. Nefis tezkiyesi, Allah katında en sevilen makama ulaştıran şeylerin başında geldiği için Müslimin bu noktada çokça çabalaması, birkaç denemeyle değil, ardı arkası kesilmeyen daimî ve engin bir azimle gayret etmesi zorunludur. Eğer bu olmazsa birkaç seferlik denemeleri hüsranla sonuçlanır ve *"Ben yapamıyorum."* vehmi kendisinde hâkim olarak artık nefsini düzeltme girişimleri akamete uğrar. Bu da hüsranın başlangıcıdır. Bu kötü akıbetle karşılaşmamak için şimdiden uzun soluklu bir maratonda yer aldığımızı psikolojik olarak kabullenmemiz ve bu gerçeği bir an olsun aklımızdan çıkarmadan gereğini yapmamız gerekmektedir. O zaman dünyada da ahirette de gerçek anlamda felah elde etmemiz kaçınılmazdır.

A'lâ Suresi'nde yer alan ayete, yani *"Muhakkak ki arınan kurtuluşa ermiştir. Ve Rabbinin ismini zikredip*

namaz kılan." [4] ayetine gelince, o da önemli bir detaya işaret ettiği için son derece dikkatle okunması gereken bir ayettir.

Bu ayet de tıpkı Şems Suresi'ndeki gibi nefsini arındıran ve tezkiye edenlerin mutlaka felah bulacağını, dünya ve ahirette kesin bir şekilde kurtuluşa ereceğini ifade etmektedir. Ama sonrasında gelen iki küçük cümle sanki bu arınmanın onlarla beraber daha kolay olacağını ima etmektedir. Yani işin sırrı sanki şu iki şeyde gizlidir: Zikir ve namaz.

Bizler müminler olarak manevi tüm hatalardan arınmak ve nefislerimizde yer etmiş bütün kötü ahlaklarımızdan kurtulmak istiyoruz. İşte bu ayetinde Rabbimiz sanki bize bunun iki tane ipucusu olduğunu göstermekte ve âdeta bize şöyle seslenmektedir:

"Ey kulum! Eğer kötü ahlaklarından kurtulmak ve nefsinde var olan kötülükleri arındırmak istiyorsan Beni zikretmeye ve namaza yönelmelisin. Sen bunları yaparsan nefsini tezkiye etmen daha kolay olacaktır."

Evet, sanki böyle demektedir Rabbimiz.

Bu nedenle arınma noktasında derdi olan tüm kardeşlerimizin tezkiye yoluna girdiği andan itibaren günlük zikirlerini yapmaya ve namazlarını güzelce kılmaya azami derecede özen göstermeleri gerekmektedir.

• Zikir, insanı Rabbine bağlar. Sürekli O'nun varlığını yanında hissetmesini sağlar. Bu da kulu bile bile hataya düşmekten ve yanlışlarda ısrar etmekten muhafaza eder. Çünkü artık o Rabbi ile beraberdir. Rabbi ile beraber olduğunu unutmayan birisi hiç açıkça ve ısrarla hata işleyebilir mi? O nedenle tezkiye yoluna girenlerin zikrullahı[5] asla ihmal etmemeleri gerekir.[6]

• Namaza gelince onun arınma yolundaki faydalarını anlatmaya bilmem gerek var mıdır? Onunla alakalı birazcık malumatı olanlar, onun arınmaya nasıl bir katkı sağladığını bilirler. Biz sadece şu ayeti hatırlatarak namazın nefis tezkiyesinde ne kadar önemli bir yere sahip olduğuna işaret etmiş olalım. Rabbimiz buyurur ki:

"Sana vahyedilen Kitab'ı oku ve namazı dosdoğru kıl. Şüphesiz ki namaz, insanı fuhşiyat ve münkerden alıkoyar." [7] [8]

Düzgün kılınan bir namaz hayâsız işlerden ve şeriatça kötü kabul edilen tüm eylem ve söylemlerden insanı uzak tutar. Zaten güzel ahlak dediğimiz şey de bu değil midir? Bu nedenle arınmak istiyorsak namazlarımıza son derece özen göstermeliyiz.

Düzgün kılınan bir namaz hayâsız işlerden ve şeriatça kötü kabul edilen tüm eylem ve söylemlerden insanı uzak tutar. Zaten güzel ahlak dediğimiz şey de bu değil midir? Bu nedenle arınmak istiyorsak namazlarımıza son derece özen göstermeliyiz.

İşte tüm bu anlatılanlardan hareketle şunu rahatlıkla söyleyebiliriz:

Ancak nefislerini arındırmak için ciddiyetle çaba-

4. *87/A'lâ, 14-15*

5. *"Zikrullah" derken, "zikir" derken bununla asla sufilerden bazı güruhların yaptığı ve mutlak surette bidat olan "höykürmeyi" kastetmiyoruz. Bizim zikirden kastımız; Allah'ın ve Resûlü'nün bize öğrettiği veya yapmamıza müsaade ettiği dualar ve virdlerdir. Müslim, hayatının her karesinde Allah ve Peygamberi tarafından kendisine emredilen/tavsiye edilen zikirleri okuyarak Rabbini anmalıdır. Namazını, orucunu veya diğer ibadetlerini nasıl ki Resûlullah'tan öğreniyorsa zikrin nasıl yapılacağını da kesinlikle ondan (sav) öğrenmeli, içerisinde bin bir türlü hurafeler bulunan bir şeyi zikir diye yutturmaya çalışanlara itibar etmemelidir.*

6. *Bir Müslimin Rabbi ile irtibatını güçlü tutabilmesi için sabah akşam zikirlerinin rolü büyüktür. Sabah akşam Rabbimizi anmayı yine Rabbimiz emretmektedir. Bu nedenle özellikle nefis tezkiyesi için çabalayan kardeşlerimizin kendilerine vakit ayırarak bu zikirlerden mahrum olmamaları gerekir. Bu zikirlere samimiyetle devam edenler, kalplerindeki değişimi kısa sürede fark edeceklerdir.*

7. *Kul, ne kadar kötülükten ve hayâsızlıktan uzaksa o kadar namazı makbul demektir. Bu, namazımızın sağlamasını yapmak için son derece önemli bir bilgidir. Selefimiz, kötü işlerden uzak durdukları oranda namazlarının kabul edilmiş olduğunu söylerlerdi. İşte bir Müslim bu bilgiden hareketle hayatına bakmalı ve ne kadar kötülükten uzak olduğunu gözlemleyerek namazlarının kabul edilip edilmediğine karar vermelidir.*

8. *29/Ankebût, 45*

layanlar ve bu noktada ellerinden gelen tüm gayreti ortaya koyanlar, dünyada gerçek başarıyı elde edebilirler. Ahiretteki başarı ise zaten onların hakkıdır.

"Kim de arınırsa ancak kendi yararına arınmış olur. Dönüş yalnızca Allah'adır." [9]

Arınmak İçin Ne Yapabiliriz?

Ahlakımızı güzelleştirmek için neler yapabiliyorsak, nefsimizi tezkiye etmek için de aynı şeyleri yapabiliriz. Biz *"Ahlakımı Güzelleştirmek İçin Ne Yapmalıyım?"* başlığı altında bunları maddeler hâlinde zikrettik. Burada onlara ilave olarak şu maddeleri de zikredebiliriz:

1. Faydalı İlim Elde Etmek

Rabbimiz, kendisinden ancak ilim sahibi kimselerin hakkıyla korktuğunu haber vermektedir:

"Allah'tan ancak, âlim olanlar (hakkıyla) korkar." [10]

Allah korkusu arınmanın esasıdır. Bizi bu korkuya sevk edecek şey ise ilimdir. Bu nedenle mutlaka faydalı olan ilme sarılmalı ve sürekli bir biçimde ilmimizi artırmaya çalışmalıyız. Bu, bize nefislerimizi arındırmayı kolaylaştıracaktır.

Ömer *(ra)* der ki:

"Kişi, evinden üzerinde sanki Tihame Dağları[11] *kadar günahlar olduğu hâlde çıkar, derken bir ilme ulaşır da korkuya kapılır. Sonra döner ve hemen tevbe eder. Evine üzerinde hiçbir günah kalmamış hâlde gelir. Bu nedenle sakın ha âlimlerin meclislerinden uzak kalmayın."* [12]

2. Tedebbürle ve Derin Derin Düşünerek Kur'ân Okumak

Tedebbürle okunan Kur'ân'ın, insan nefsini arındırmada çok önemli bir yeri vardır. Tedebbür, olayların veya ayetlerin arka planını derin derin düşünmek demektir. Bir insan ayetler üzerinde böylesi bir düşünme yaptığında bu, hiç kuşkusuz onun kalbine derin bir etki bırakacak ve kalbine yerleşmiş hatalardan onu arındıracaktır.

Rabbimiz, ancak kalpleri kilitli olan kimselerin Kur'ân'ı tedebbür edemeyeceğini bildirir:

"Onlar, Kur'ân'ı derinlemesine düşünmezler mi? Yoksa, kalpleri üzerinde kilitler mi var?" [13]

Kalbimizi arındırmak ve kilitlerini kırmak istiyorsak mutlaka düşünerek Kur'ân okumalıyız. Zaten tedebbürle yapılmayan bir okumada sevaptan bir şey elde edilmez. Ali *(ra)* der ki:

"İçerisinde tedebbür olmayan bir okuyuşta hayır yoktur." [14]

3. Nafile İbadetleri Artırmak

Farzlara ilaveten yapılan nafile ibadetler, tereddütsüz kalbe en iyi gelen ilaçlardandır. Bu nedenle onları oldukça artırmakta yarar vardır.

Kutsi bir hadiste Efendimiz *(sav)*, Rabbimizin şöyle buyurduğunu haber verir:

"Kulum, kendisine emrettiğim farzlardan daha sevimli bir şeyle bana yakınlık sağlayamaz. Kulum bana nafile ibadetlerle yaklaşmaya devam eder, nihayet ben onu severim. Onu sevince de (âdeta) onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli ve yürüyen ayağı olurum. Benden ne isterse mutlaka veririm, bana sığınırsa onu korurum." [15]

Allah *(cc)*,bir kuluna âdeta eli ayağı olacak kadar yaklaştığında, o kul hiç günah işleyebilir mi? Veya işlediği günahlar, kendisine yakınlaşan Rabbi karşısında kalbinde kalmaya devam edebilir mi?

Asla!

Bu nedenle bizim Allah'a, Allah'ın da bize yakınlaşması ve yaptığımız duaların anında karşılık bulması için nafile ibadetlerimizi artırmamız gerekmektedir. Bunun nefis tezkiyesindeki rolü azımsanmayacak kadar büyüktür.

---

9. *35/Fâtır, 18*
10. *35/Fâtır, 28*
11. *"Tihame Dağları", Mekke'den Yemen'e uzanan dağlar silsilesidir. İçerisinde uzun ve geniş çaplı olanları vardır. Araplarda bir şeyin büyüklüğü vurgulanmak istendiğinde Tihame Dağına veya dağlarına benzetme yapılırdı.*
12. *Miftâhu Dâris-Saade, İbni Kayyım el-Cevziyye, 1/77.*
13. *47/Muhammed, 24*
14. *Darimi rivayet etmiştir.*
15. *Buhari rivayet etmiştir.*

4. Gece Namazı Kılmak

Teheccüd namazı kılmak veya benzeri bir takım ibadetleri yapmak için geceleri kalkmak, nefsi arındıran en önemli unsurlardandır. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

"Gece kıyamına dört elle sarılın. Çünkü o; sizden önceki salih kimselerin âdeti, Rabbinize yakınlık vesilesi, kötülükleri örtücü ve günaha düşmekten alıkoyucudur." [16]

Gece kıyamı, hem kalpte var olan günahların izini siler hem de insanı günaha düşmekten korur. Zaten nefis tezkiyesinin gerçekleşebilmesi için günahlardan *"arınmak"* ve *"korunmak"* şart değil midir?

İşte gece kıyamı, bunu en iyi şekilde sağlayan ibadetlerden birisidir. Bu nedenle arınma yolunda ihmal edilmesi doğru olmaz.

5. Salih İnsanların Hayat Hikâyelerini Öğrenmek

Bizden önce yaşamış ve nefislerini arındırma noktasında ciddi bir birikim elde etmiş insanların; bu konudaki anılarını, tecrübelerini, çabalarını ve naklettikleri hatıralarını bilmek, tezkiye hususunda insana önemli bir katkı sağlar. Bu nedenle onlardan bize aktarılan kıssaları bolca okumanın gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Salih insanların öncüsü Resûlullah *(sav)* olduğuna göre, hayatı okunması ve öğrenilmesi gereken ilk kişi de odur. Sonra sırasıyla onun ashabı ve ondan sonra gelen güzide insanlardır.

6. Dünyalıklara Fazla Meyletmeme

A'lâ Suresi'nde Rabbimiz nefislerini tezkiye eden kullarının felaha ereceğini ifade ettikten sonra sanki bu tezkiyeye engel olacağı için peşi sıra dünyayı ve onun ahirete tercih edilmesini konu ediniyor. Buyuruyor ki:

"(Hayır, öyle değil!) Bilakis sizler, dünya hayatını tercih ediyorsunuz! (Oysa) ahiret daha hayırlı ve daha kalıcıdır." [17]

Demek ki arınıp felaha erecek insanların dünyadan daha çok ahirete rağbetlerinin olması gerekir. Dünyaya dalan ve onu ahirete tercih eden birinin kalbinin, yumuşayıp öğütlerden etkilenmesi mümkün değildir. Kalbi yumuşamayan biri nefsini nasıl arındırabilir ki?

Dünyaya bağlanmamanın ve onu ahirete tercih etmemenin literatürdeki adı *"zühd"*dür. Arınma yolunda ilerlemek isteyenlerin zühd ile alakalı etraflıca bilgilerinin olması kaçınılmazdır. Bunun için yazılmış eserleri okumakta fayda vardır.[18]

Ölümü tefekkür etmek kalbe müthiş fayda verir. Ayrıca arınma konusunda en etkili yollardan birisidir.
İnsanı yanlışlarında ısrar etmekten, bile bile günah işlemekten ve uzun emeller peşinde koşmaktan alıkoyar.

7. Ölümü ve Kötü Akıbeti Çokça Düşünmek

Ölümü tefekkür etmek kalbe müthiş fayda verir. Ayrıca arınma konusunda en etkili yollardan birisidir. İnsanı yanlışlarında ısrar etmekten, bile bile günah işlemekten ve uzun emeller peşinde koşmaktan alıkoyar. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurmuştur:

"Lezzetleri yok eden ölümü çokça hatırlayın." [19]

Ölümle beraber kötü akıbeti düşünmenin de arınma ve tezkiyede önemli bir yeri vardır.

Akıbet, ölümün hangi şekilde zuhur edeceğini, iyi

16. *Tirmizi rivayet etmiştir.*
17. *87/A'lâ, 16-17*
18. *Bu konuda Beka Yayınları'ndan çıkan Emir b. Muhammed El-Medarî'ye ait "Allah'ın Yardımı Ne Zaman?" adlı eserin "Zâhidlerden Olunca" isimli üçüncü risalesi okunabilir. Bu kitap üç risalenin bir araya getirilmiş hâlidir. Son risalesinde zühd konusu çok öz ve hoş bir şekilde ele alınmıştır. Bu konuda bir de Ümmü Reyhane'nin derlediği "Kitabu'z-Zühd ve'l-Ahlak" adlı eser okunabilir. Bu kitap Hüner Yayınları tarafından basılmıştır.*
19. *Tirmizi, Nesai, İbni Mace ve İmam Ahmed rivayet etmiştir.*

bir şekilde mi yoksa kötü bir şekilde mi geleceğini belirleyen son demektir. Buna göre *"kötü akıbet"* demek, ölüm hâlinin istenmeyen ve sevilmeyen bir şekilde başa gelmesidir.

Bilinmelidir ki kötü bir hâl, kötü bir sonun habercisidir. Çünkü insan, yaşadığı hâl üzere ölür. Arınma noktasında gerekeni yapmayarak günahlara dalan, kötü hasletlerle içli dışlı olan bir kimsenin hayırlı bir akıbet beklemesi dünyanın en şaşılacak işlerindendir. İnsan nasıl bir akıbet istiyorsa bu isteğine uygun bir hayat sürmelidir. Secde ederken ölmek isteyenin en çok yaptığı amel, secde olmalıdır. Oruçlu olarak ölmek isteyenin en çok yaptığı amel, oruç olmalıdır. Zikrederek ölmek isteyenin en çok yaptığı amel, zikir olmalıdır.

Günahlar için de benzer şeyleri söyleyebiliriz.

Bu nedenle siz kimin kötü bir hâl üzere öldüğünü görürseniz, bilin ki o, hayatında nefsine zulmederek ve günahlara dalmış olarak yaşamıştır. Bu nedenle ölürken hüsnühatimeye muvaffak olmaktan mahrum olmuştur.

8. Tevbe ve İstiğfarı Artırmak

Tevbe ve istiğfarın kalbi temizlediğinde şüphe yoktur. Hemen herkes bunun böyle olduğunu bilir. Bu nedenle arınma konusunda yol almak isteyenlerin asla dillerinden düşürmemeleri gereken bir zikirdir, tevbe ve istiğfar.

Tevbe ve istiğfarın kalbi arındırdığının delili Resûlullah'ın *(sav)* şu buyruğudur:

"Kul bir günah işlediği zaman kalbine siyah bir nokta konulur. Eğer günahtan vazgeçip tevbe ve istiğfar ederse kalbi yeniden cilalanır. O günahı tekrar işlediği/günaha devam ettiği zaman ise o siyah nokta gittikçe büyür. Ta ki kalbi komple istila eder. İşte bu, 'Asla (onların söylediği gibi değil)! Bilakis kazandıkları (günahlar), kalplerinde pas tutmuş (hakkı anlamalarına engel olmuştur).'[20] ayetinde Allah'ın zikrettiği 'pas'tır." [21]

Eğer kalplerimizin, günahın kir ve paslarından temizlenip arınmasını istiyorsak bol bol istiğfara sarılmalı, sürekli Rabbimizden bizi bağışlamasını talep etmeliyiz.

9. Yalvara Yakara Dua Etmek

Bunu *"Ahlakımı Güzelleştirmek İçin Ne Yapmalıyım?"* başlığı altında zikretmiştik ama önemine binaen burada bir kere daha hatırlatıyoruz.

Efendimiz *(sav)* nefsinin arındırılması için şöyle dua edermiş:

اللَّهُمَّ آتِ نَفْسِي تَقْوَاهَا، وَزَكِّهَا أَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاهَا. أَنْتَ وَلِيُّهَا وَمَوْلَاهَا

"Allah'ım! Nefsime takvasını ver ve onu (tüm kötü huylardan) arındır. Sen, onu arındıranların en hayırlısısın. Sen o nefsin velisi ve Mevlasısın." [22]

Biz de bu ve benzeri dualarla Rabbimizden, nefislerimizin tezkiyesini istemeliyiz.

İşte buraya kadar zikrettiğimiz bu maddeler, arınma ve tezkiye konusunda ne yapabileceğimiz konusunda bizlere ipuçları vermektedir. Bunlara sıkıca sarılarak nefislerimizi her türlü kötülükten arındırmaya çalışmalıyız.

Nefis Tezkiyesinin Mükâfatı

Nefislerini tezkiye ile uğraşan ve Allah'a giden yolda kötü olan her şeyden ve her vasıftan arınmaya çalışanlar, çok büyük bir mükâfata hak kazanmışlardır. Bu mükâfatı bizzat âlemlerin Rabbi olan Allah verecektir.

Peki, o nedir?

Şimdi gelin, bu büyük mükâfatın ne olduğunu Tâhâ Suresi'nden öğrenelim.

Rabbimiz *(cc)*, bu surede Firavun ile Musa'ya *(as)* iman eden sihirbazlar arasında geçen konuşmayı bizlere aktarmakta ve o konuşmada ya sihirbazların dili ile ya da kendi ifadesiyle[23] arınan insanların ödülünün ne olacağını anlatmaktadır. Rabbimiz şöyle buyurur:

20. 83/Mutaffifîn, 14
21. Tirmizi, Nesai ve İmam Ahmed rivayet etmiştir.
22. Müslim rivayet etmiştir.
23. Tâhâ Suresi 74. ayette yer alan "إِنَّهُ innehu" ifadesindeki zamir hakkında âlimlerimiz farklı kanaatlere sahip olduğu için ayette bu sözü kimin söylediği de hâliyle farklılık arz etmektedir. Eğer 73. ayette sihirbazların sözü bitmişse devamındaki bu sözler Rabbimize aittir. Eğer sözleri bitmemişse o zaman devamındaki ifadeler iman eden sihirbazlara aittir. Biz hangi kavli tercih edersek edelim, bunun pratikte bize hiçbir

Bir kul Adn cennetine girmekle ödüllendirilebilir. Ama bir de oraya girdiğinde oranın en üst makamlarına sahip olmak vardır. Oraya normal girmekle oranın en üst makamlarına sahip olmak hiç aynı şey olur mu?
Ayrıca oralarda ebedî bir şekilde ağırlanmak da ayrı bir nimet olarak kendilerine bahşedilecektir.
İşte arınan ve nefislerinde var olan kötülükleri tezkiye edenlere vadedilen mükâfat budur.

*"Kim de O'na salih ameller yapmış bir mümin olarak gelirse bunlar için yüksek dereceler vardır. Altından ırmaklar akan ve içinde ebedî kalacakları Adn cennetleri... **Bu, arınan kimsenin mükâfatıdır**."* [24]

Görüldüğü üzere bu ayette arınan insanlara, içinde ebedî kalacakları *"Adn Cennetleri"* vadedilmiştir.

Sen Adn cennetinin ne olduğunu bilir misin?

Adn Cenneti, kendisine girmeyi hak edenlere birçok lüks nimetin verileceği müthiş bir cennettir. Bakın, Rabbimiz o cennetteki nimetleri nasıl anlatıyor:

"Bunlar (var ya); onlara altından ırmaklar akan Adn cennetleri vardır. Orada altın bileziklerle süslenirler. İnce ve kalın ipekten yapılmış yeşil elbiseler giyerler. Orada, sedirler üzerine kurulmuşlardır. Ne güzel bir mükâfat ve ne güzel bir konak." [25]

"(Amellerinin karşılığı) girecekleri Adn cennetleridir. Orada altın bilezikler ve incilerle süslenirler. Ve orada elbiseleri ipektendir." [26]

"Altından ırmaklar akan ve orada her istedikleri olan Adn cennetlerine girerler. İşte Allah, muttakileri böyle mükâfatlandırır." [27]

Nefislerini arındıranlara işte bu cennet ve içindeki bu mükemmel nimetler verilecektir. Bu, gerçekten de çok büyük bir ödüldür.

Ama dikkat ederseniz Tâhâ Suresi'nde, ödül sadece Adn cennetlerini verilmekle sınırlı tutulmamıştır. Aynı zamanda bu cennetleri hak edenlere yanında iki mükâfat daha verileceği söylenmiştir. Bunlardan birincisi *"yüksek dereceler"*dir. İkincisi de altlarından ırmaklar akan bu cennetlerde *"ebedî kalış"*tır.

Bir kul Adn cennetine girmekle ödüllendirilebilir. Ama bir de oraya girdiğinde oranın en üst makamlarına sahip olmak vardır. Oraya normal girmekle oranın en üst makamlarına sahip olmak hiç aynı şey olur mu?

Ayrıca oralarda ebedî bir şekilde ağırlanmak da ayrı bir nimet olarak kendilerine bahşedilecektir.

İşte arınan ve nefislerinde var olan kötülükleri tezkiye edenlere vadedilen mükâfat budur.

Bunun için arınma ve tezkiye yapmaya değmez mi?

O hâlde haydi, nefislerimizde var olan kötülüklerden kurtulmaya, kurtulmak için de haydi tezkiye yapmaya!

◆ ◆ ◆

Rabbim hepimizi, nefislerimizde var olan tüm kusur ve hatalardan gereği gibi arınan bahtiyar kullarından eylesin. (Allahumme âmin)

Ve'l-hamdulillahi Rabbi'l-âlemin.

faydası yoktur. Asıl önemli olan, ayette konu edilen arınan insanlara verilecek büyük mükâfattır.

24. 20/Tâhâ, 75-76
25. 18/Kehf, 31
26. 35/Fâtır, 33
27. 16/Nahl, 31

Ahid

Özcan YILDIRIM
ozcanyildirim@tevhiddergisi.net

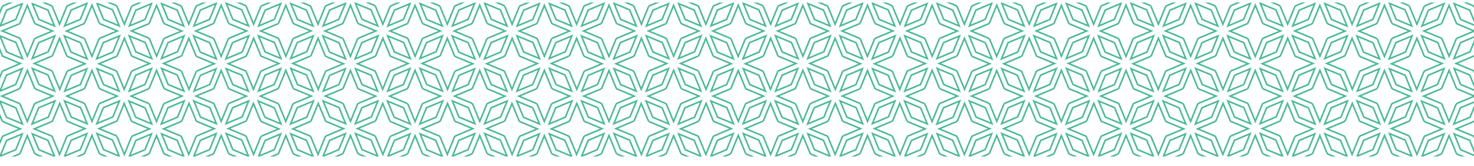
“Eeee Nedim” dedi. “Menfaat köşelerinde kurulan dostluklar çile yokuşunda son bulur.” Kendi hayatında sahte dostluklarla karşılaştığında yinelediği kendi sözüydü.

Zümrüt ve annesi hastanenin bekleme bölümüne geçmişti. Nedim de kayıt için hasta kabul bölümüne ilerledi ağır adımlarla. Beklemeye başladı bankonun önünde. Tarifi zor karmaşık duygular içerisindeydi. Zümrüt'üne baktı. Etrafı ne de güzel ve masumca seyrediyordu. Sadece görüntü vardı, ses yoktu ona. Süzüyordu şefkatli gözlerle. Dayanır mıydı baba yüreği. Doldu gözleri. Tüm kalbiyle dua ediyordu ona.

“Buyrun efendim!” sözüyle kendine gelmişti. Sıra ondaydı. Verdi Zümrüt'ün kimliğini. Kayıt işlemindeki rutin soruları yanıtlamaya başlamıştı. Kesik, kısık sesiyle. Elini bankoya dayamış, başı lobiye dönük. Eşinin *“Ne oldu!”* dercesine işaretine her şeyin yolunda olduğunu ifade eden ima ile karşılık vermişti.

Kayıt işlemi yapan kadının kullandığı klavyenin sesi içinde şiddetli bir eko oluşturuyordu. Gözlerini yer yer kapatıp dua ediyordu. Böyle bir duyguyu ilk defa yaşıyordu. Hayatının bir dönüm notasıydı şu an. Şimdi ücreti isteyecek ve biz de tıpış tıpış döneceğiz, diyordu. Nasıl döneceğiz,

nasıl diyeceğim ki eşime ve kızıma... Düşünceler kemiriyordu beynini. Oracıkta düşmese iyiydi.

"Ameliyat ve ilk gün yatış ücreti 33.400 TL tutuyor beyfendi."

Geldi beklediği cümle. Malumun ilanı.

"Tamam yolda geliyor para." diyebildi yutkunarak. Cevapsız ve şaşkın bir bakışla karşılaşınca da başka yerden esmeye başladı: *"Malum İstanbul trafiği. Siz işlemi yapın, para yolda."* (Şu İstanbul trafiği de olmasa...)

"Peki." dedi kadın. *"Siz hastayı üçüncü kata çıkartabilirsiniz. Arkadaşlar yardımcı olacaklar."*

Derin bir nefes aldı. Eşini ve kızını alarak çıktı yukarıya.

Para yolda falan değildi. Zaman kazanmaktı gayesi. Bugün ameliyat olur, birkaç gün sonra da taburcu. Ameliyata almadan parayı da isteyebilirlerdi. O zaman yanardı devreleri.

Aşağı indi tekrar. Çıktı kapıdan. Düşünce hurdalığına dönmüştü beyni. Kapı önünde bir yandan sigara denilen illeti köklüyor, bir yandan neler olacağını düşünüyordu.

"Beyefendi para peşin yatırılmadan kayıt, yatış yapamıyoruz. Hastanemizin prensibi bu. Ödeme yapamazsanız kayıt yapamayız. Kusura bakmayın."

Personel şefi olacak kadın, başka bir hasta yakınına bunları söylüyordu. Kendisi de kayıt yaparken oradaydı ama başka bir şeyle meşguldü. Duyurmamıştı Allah. Bir sonraki hasta (müşteri) prensiplerine takılmıştı. İyi sıyırdım, dedi içinden. Allah'ın yardımından başka bir şey değildi olan.

Saat 09.30'u gösteriyordu. Fazla vakti yoktu. Bir-iki saate ameliyat işlemleri için çağırabilirlerdi. O zaman çatlardı işi işte. Hastane odasından geri dönmek de ıstırap ötesi olurdu.

Biraz daha vakti vardı. Ama neye? İşte onu bilmiyordu. Çünkü istemedik yer, çalmadık kapı, açmadık telefon numarası bırakmamıştı.

Merter'de paraya para demeyen kumaşçı tanıdığına gitmişti. Kimsede olmazsa onda vardı. En zor zamanlarda yapardı ona takanak. Sonrasında da öderdi tastamam. *"Kasası da gönlü de dolu adamdır Necmi Abi."* derdi daima. Gel gör ki o da nakitleri yatırmıştı kumaşa. Gönlü dolu, kasası boştu bu defa. *"Olsa canım feda Nedim'im biliyorsun."* demiş ve bir lira alamadan şapkasını önüne almıştı Nedim.

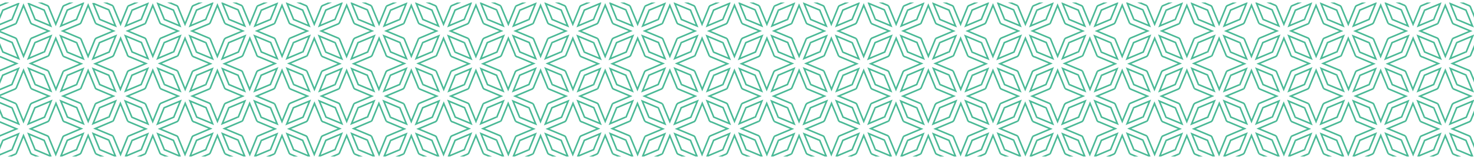
Kendi arabası da vardı BMW. Götürmüştü galericiye. Ne verirse kabulüydü. Galericiler de malum. Hurdacıya satsan daha kârlıdır. Tam anlaşmışlardı ki arabanın üzerinde değerinin on katı haciz olduğunu öğrenmişti oracıkta. Basmıştı kalayı abisine. Hacizli araç satmışsın bana, diye.

Biraz daha vakti vardı. Ama neye? İşte onu bilmiyordu. Çünkü istemedik yer, çalmadık kapı, açmadık telefon numarası bırakmamıştı.

Aynı gün arkadaşı Vedat'ın arabasını da istemişti. Tereddütsüz kabul etmişti arkadaşı. Kara gün dostuydu. Tabi ertesi gün Vedat'ın babası taş koyunca bir kapı daha yüzüne kapanmıştı Nedim'in.

Gayrimeşru âlemde sormadık kimse bırakmamıştı. Ameliyat öncesindeki üç gün telefon rehberinde kim varsa hepsiyle iletişime geçmişti. Hayatında bu kadar kapı aşındırdığını hatırlamıyordu. Yetmedi, anne babası da akrabalara, köye varana dek sormuşlardı. Yok oğlu yoktu, kısacası. Allah tüm kapıları kapatmıştı. Her şeyin O'nun elinde olduğunu bugünlerde daha iyi anlamıştı. Allah dilemeyince kulun dileyemeyeceğini de...

Bu düşüncelerle ezdi izmariti iskarpinin ucunda. Eşine telefon açıp, bir gelişme olursa haber vermesini söyledi.

Uzaklaştı hastaneden. Nereye gittiğini bilmeden. Tarumar olmuştu zihni. Artık ne düşüneceğini bilemez hâle gelmişti. Birinden sıyrılsa ötekine kapılıyordu. Bir yandan içinde bulunduğu çaresizlik, günahları ve Allah'a verdiği sözler…

Nereye kırdığını bilmiyordu direksiyonu. Nasıl olduğunu da. İki defa soldan asılmışlardı kornaya. Çevirdi yönünü Üsküdar sahile. Mekâna.

Düşündü uzun uzun. Zihnini toparlamaya çalıştı. Nafile. Çok bilinmeyenli bir denklemin merkezindeydi. Yarım saat geçmiyor ki eşini arıyordu. Aldılar mı diye ameliyata. Bir alsalar gerisi kolaydı Allah'ın izni ile. Hoş, söküp iade edecek hâlleri yoktu. Cihaz takıldı mı, tamamdır.

Telefon çaldı. Arayan eşi idi. Korku ve ümitti içindeki. Açtı. Başka bir hasta aynı ameliyatı olacaktı. Ameliyat da yarın 10:30'a kalmıştı. Yarın tekrar giriş de yapabilirlerdi. Aksi halde günlük 1400 TL daha eklenecekti. Girişi zor bela yapmış Nedim. Geri adım atar mı. Battı balık yan gider. 1400 TL'ye verdi onay.

Düşünce ve iç dünyasındaki çatışma yarına kadar devam edecekti. Boğazındaki sigaranın bıraktığı o pis tat da midesini bulandırmıştı. *"Sanki terkedilmiş bir viraneyim."* diye mırıldandı, boğuklaşmış sesiyle. Kimseyi arayıp sormak istemiyordu artık. Çünkü kimse de gerçekten yoktu. Az bir kısmı ise menfaat üzerine ilişki kurduğunu anladığı kimselerdi. Düşünce bir tekme de onlar atmıştı.

"Eeee Nedim" dedi. ***"Menfaat köşelerinde kurulan dostluklar çile yokuşunda son bulur."*** Kendi hayatında sahte dostluklarla karşılaştığında yinelediği kendi sözüydü. Çok insan tanımıştı bu âlemde. İleride de karşılaşmaya devam edecekti.

Bindi aracına eve gitmek üzere. Hastanede gözükmek istemedi. Ameliyata kadar arazi olmaktı gayesi. Kimseden haber de yoktu. Artık beklemiyordu da. Beklediği bir tek Rabbinin açacağı bir kapıydı.

Gece Rabbinin huzurunda durdu yine. Yineledi ahidlerini. Çocuğu ameliyat olur ve bu sıkıntıdan kurtulursa artık Allah'ın istediği bir kul olacaktı. Çabası, gayesi sadece O'nun için olacaktı. Gözyaşlarına gözyaşları, dualarına dualar ekledi. Etti sabahı.

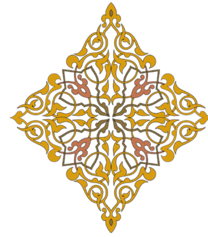
Bugün ne olacaktı acaba? Gitmeyecekti ameliyat bitene dek. Bekledi haber yine. 09:00, 09:30, 10:00… Zaman geçmek bilmiyordu onun için. İşin son kertesine gelmişti. "Hâlâ almadılar ameliyat için." cümlesini ne de çok duymuştu eşinden.

Evde de duramadı. Bilinmeze doğru çıktı yola. Dilinden dualar dökülüyordu. Gözyaşlarını durmaksızın sildiği elinin ıslaklığı direksiyon simidine geçmişti.

Telefonu çaldı. Arayan eşiydi. Derin bir nefes aldı. *"Rabbim güzel bir haber olsun."* diyerek açtı.

Gelen haberle yerdeydi telefon.

Devam edecek inşallah…

Ağaçların Korkusu

Ormanlar arasında bir gürültü, bir bağırıp çağırma başladı. Büyük ağaçlar:

— Ne oluyor yahu, ne bağırıyorsunuz? diye sorduklarında, küçükler:

— Kenarlardan başlamışlar kesmeye... Adamın biri elinde demirle kesip geliyor, derler. Büyük ağaçlar:

— Korkmayın çocuklar, korkmayın... İyi baktınız mı? Bizden bir şey var mı adamın elinde? diye sorduklarında onlar:

— Var efendim var! Adamın elindeki kesici şeyin sapı bizden, diye cevap verirler. O zaman büyük ağaçları bir korku kaplar:

— Şimdi korkun işte... Eğer bizden birileri varsa aralarında işte o zaman korkun, derler yaşlı ağaçlar.

Ömer b. Hattab *(ra)* şöyle demiştir:

"Kendine doğru arkadaşlar seç! Böyle yaptığın taktirde onların himayesinde yaşarsın. Çünkü onlar rahat zamanının ziyneti, bela zamanının teçhizatıdırlar. Sana kendisinden nefret ettirecek bir şey yapmadıkça dostunun işini en güzel manada yorumla. Düşmanından uzak dur. Emin olmadıkça arkadaşına karşı dikkatli ol. Emin kimse ancak Allah'tan korkan kimsedir. Sakın facir ve fasık biriyle arkadaş olma ki ondan sadece fısk ve fücur öğrenirsin. Ona sırrını açma. Yapacağın şeyleri ancak Allah'tan korkanlarla istişare et." [1]

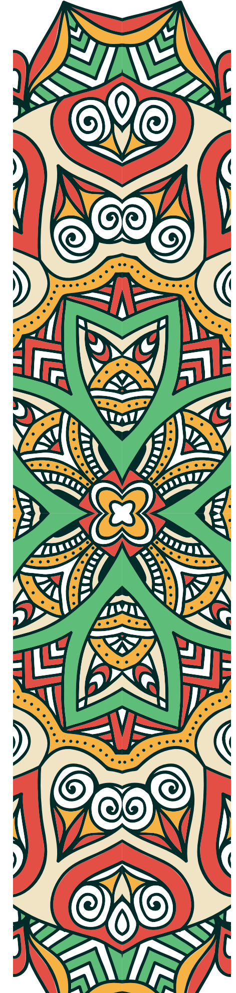
---

1. *Muhtasar Minhacu'l Kasidin*

Allah Resûlü'ne Olan Sevgimizi Arttırmanın Yolları

Enes YELGÜN
enesyelgun@tevhiddergisi.net

Allah Resûlü'nü sevmenin ilk yolu onu tanımaktır. Çünkü insan muhatabını tanıdıkça onunla alakalı gerçekçi değerlendirmeler yapar. Olumlu veya olumsuz kanaate ulaşır. Allah Resûlü o kadar muazzam bir örnektir ki hayatının en ince ayrıntıları dahi insanlar tarafından bilinmekte ve bu durum ona karşı sevgiyi kat kat arttırmaktadır.

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a salât ve selam O'nun Resûlü'ne olsun.

Allah Resûlü hicret yolculuğunun ilk durağı olan Kuba'da mescid açıp cuma namazını eda ettikten sonra Medine'de ikamet edeceği bölgeye doğru yola çıktı. Medine'ye girdiğinde Kuba'da olduğu gibi sevinç gösterileri ile karşılandı. Herkes Allah Resûlü'nün kendi evinde misafir olarak kalmasını istiyordu. Ancak o, insanlara, devesini serbest bırakmalarını nerede çöker ise orada konaklayacağını söylüyordu. Böylece kimsenin kalbi kırılmamış olacaktı.

Sonunda deve bir iki yerde çöküp kalktıktan sonra Allah Resûlü'nün mescid inşa edilinceye kadar ikamet edeceği Ebu Eyyub El-Ensari'nin evinin önündeki arsaya çöktü. Ebu Eyyub, Resûlullah'ı *(sav)*, *"Buyrunuz ey Allah'ın Resûlü! Hanemizi şereflendiriniz!"* diyerek evine davet etti.

Resûlullah, Ebu Eyyub'un *(ra)* evine doğru gelirken, Neccaroğulları'nın küçücük kızları deflerle karşısına çıkıp *"Neccaroğulları'nın kızlarıyız biz! Muhammed'in (sav) hısımları olmak, onunla komşu olmak ne büyük bir saadet ne büyük bir şereftir!"* diyerek neşidler okuyorlardı.

Peygamberimiz onlara *"Söyleyin bakalım, beni seviyor musunuz?"* diye soruyordu. Onlar da *"Evet ya Resûlullah! Seni çok seviyoruz!"* diyorlardı.

Onların neşe ve sevinçlerine ortak olan Allah Resûlü de *"Allah biliyor ya, ben de sizleri seviyorum!"* buyuruyordu.[1]

Allah Resûlü'nün *(sav)* Medine'ye gelişindeki atmosferi bize haber veren Bera bin Azib *(ra)*, o günü şöyle anlatıyor:

"Ben Medinelilerin, Resûlullah'ın gelişine sevindikleri kadar sevindikleri başka bir şey görmedim! Bütün Medineliler büyük küçük, kadın erkek yollara dökülüp evlerin çatılarına çıkmışlar ve 'Allah'ın Nebisi geldi! Ya Muhammed! Ya Resûlullah! Ya Muhammed! Ya Resûlullah!' diyerek sevinçle bağırıyorlardı." [2]

Allah Resûlü'nün Kuba'da gördüğü manzaranın daha coşkulu hâliyle Medine'de karşılaşması bize Allah Resûlü'nü sevmek bahsinde tefekkür etmeye sevk etmelidir. Medinelilerin hiç görmedikleri bir şahsa yönelik bu teveccühlerinin sebebini iyi tahlil etmek gerekir. Çünkü Allah Resûlü'nü sevmek imanın bir gereğidir.

Enes bin Malik *(ra)* da: *"Ben, Resûlullah'ın Medine'yi şereflendirdiği günden daha güzel, daha parlak, daha nurlu bir gün görmedim, O geldiğinde bütün Medine aydınlığa gark oldu."* diyerek o kutlu günü vasfetmiştir.[3]

Abdullah b. Selam *(ra)* ise Allah Resûlü ile ilk karşılaşmasını şöyle anlatıyor:

"Resûlullah'ın Medine'yi şereflendirdiği gün, insanlar, 'Resûlullah geldi! Resûlullah geldi!' diye ona doğru koşarak gidiyordu. Onu görmek için ben de halkın arasına katıldım. Resûlullah'ın yüzünü görür görmez o yüzün sahibinin yalan söylemeyeceğini anladım." [4]

Allah Resûlü'nün *(sav)* Kuba'da gördüğü manzaranın daha coşkulu hâliyle Medine'de karşılaşması bize Allah Resûlü'nü sevmek bahsinde tefekkür etmeye sevk etmelidir. Medinelilerin hiç görmedikleri bir şahsa yönelik bu teveccühlerinin sebebini iyi tahlil etmek gerekir. Çünkü Allah Resûlü'nü sevmek imanın bir gereğidir. Yapılacak tüm salih ameller için itici bir güçtür.

Peki Medinelilerin kalplerini dolduran bu sevginin kaynağı ne idi?

Öncelikle şunu söylemek gerekir: Burada zikredeceğimiz maddeler Allah Resûlü'nü sevmek için yapılacak olanların hepsini kapsamamaktadır. Bu, ancak sırf bu hususta yazılacak olan eserlerde ele alınabilecek genişlikte bir konudur. Ayrıca bir giriş olarak yine şunu söylemek gerekir ki Allah Resûlü'nü insanların bu kadar sevmesini sağlayan, aşağıdaki maddeleri kolaylaştırarak buna zemin hazırlayan Muhacirlerdir. Onların Medine'de yaptıkları geniş çaplı davet çalışması sayesinde imanın bir rüknü olan Allah Resûlü'nü sevme başlığı hakkı ile gündemleştirilmiş ve bu sevgi Medinelilerin kalplerine işlemiştir.

Asıl konumuza gelecek olursak:

Allah Resûlü'nü *(sav)* sevmenin ilk yolu onu tanımaktır. Çünkü insan muhatabını tanıdıkça onunla alakalı gerçekçi değerlendirmeler yapar. Olumlu veya olumsuz kanaate ulaşır. Allah Resûlü o kadar muazzam bir örnektir ki hayatının en ince ayrıntıları dahi insanlar tarafından bilinmekte ve bu durum ona karşı sevgiyi kat kat arttırmaktadır.

Öyleyse hem kendimiz hem de nesillerimiz için Allah Resûlü'nü *(sav)* tanıma amaçlı programlar, okumalar yapmak çok önemlidir.

Sahabe de bunun farkına varmış, güçleri nispetince Allah Resûlü'nün hayatını öğrenmeye çabalamışlardır. İbni Abbas *(ra)*, bunun için teyzesi Meymune'nin *(r.anha)* yanında gecelemiş; Aişe annemiz, yeğeni Urve'ye Allah Resûlü'nün siretini anlatmıştır.

Ebu Cehil'i öldüren iki gencin annesi Afra Hatun

1. *İbni Mace, 21.*
2. *Buhari, Menakıbu'l Ensar, 45; Müslim, Zühd, 75.*
3. *Ahmed, 3/122; Tirmizi, Menakıb, 1/3618.*
4. *Buhari, Meğazi, 79; Müslim, Tevbe, 53.*

hem kendisini hem de çocuklarını işte bu yöntemle yetiştirmiş, kalplerini Allah Resûlü'nün sevgisiyle doldurmuştur. *"Ben Medineli olduğum için onun on üç yıllık hayatını bilmiyorum. Onun hayatının bu dönemini Mekkeli kadınlardan öğreneyim."* diyerek muhacir kadınlara bir teklif sunmuştur:

"Ben her gün sizin evinize gelip ev işlerinizi yapayım, buna karşılık siz de bana Allah Resûlü'nün hayatını anlatın."

İşte bu kadının evinde yetişen iki gencin Bedir Günü yaptıkları, Allah Resûlü'nün *(sav)* sevgisinin nasıl kazanılacağına ve o sevgiyi elde edince onun salih ameller için nasıl bir doping kaynağı olacağına dair çok güzel bir örnektir. Abdurrahman bin Avf *(ra)* o kıssayı şöyle anlatıyor:

"Bedir gününde safta duruyordum. Sağıma ve soluma baktım. Ensar'dan iki çocuk vardı. Ben o ikisinden daha yapılı iki kişinin arasında olmayı temenni ettim. O sırada onlardan biri beni dürttü ve:

— Ey amca, Ebu Cehil'i tanıyor musun? dedi. Ben de:

— Evet, senin Ebu Cehil'le ne işin olur ey kardeşimin oğlu? dedim.

— Duydum ki o, Allah Resûlü'ne sövüyormuş. Vallahi onu görürsem ikimizden biri ölünceye dek onu bırakmayacağım, dedi.

Çocuğun bu durumuna şaşırdım. O sırada öbür yanımda olan beni dürttü ve aynı şeyleri söyledi. Bu konuşmanın üstünden çok geçmeden Ebu Cehil'in insanların arasında gezindiğini gördüm. O iki gence 'Bu, bana sorduğunuz şahıstır.' dedim. Kılıçlarıyla fırlayıp ona saldırdılar ve onu öldürdüler." [5]

Allah Resûlü'nü sevmek için atılması gereken ikinci adım ondan çokça bahsetmektir. Kişinin dili ne ile meşgulse kalbi de onunla meşguldür. Her ortamda bir şekilde konusu geçen bir peygamber, kişinin kalbinde, sevgisinin dolu dolu olduğu bir peygamberdir. Bunun başka bir şekli de ona salât ve selam getirmektir:

"Allah ve melekleri Peygamber'e salât etmektedir. Ey iman edenler! Siz de ona salât ve selam edin." [6]

5. *Buhari, 3141; Müslim, 1752.*
6. *33/Ahzâb, 56*

Allah Resûlü *(sav)*:

"Kim bana bir defa salât getirirse Allah ona on defa salât getirir." [7] buyurmuştur.

Dil ile kalbin bağı bu iken diğer tüm organların ve zahirin de kalp ile direk bağı vardır. Zahiren herhangi bir şeye meyil kalbin de ona meyletmesi anlamına gelir. Bu sebeple Müslim; zahirinde oturması kalkması, yemesi içmesi, konuşması susması ile Allah Resûlü'ne ne kadar benzerse kalbi de o kadar peygamber sevgisiyle dolar. Kişi zaten sevdiğini taklit etmez mi?

Son ve en önemli madde ise kalplerin sahibinin kapısını ısrarla çalmaktır:

"Kalpler, Rahman'ın parmakları arasındadır, dilediği kalbi doğrultur, dilediğini saptırır." [8]

Sürekli Rabbimizin *"El-Vedûd"* ismiyle O'na *(cc)* yalvarmalı ve Peygamberinin sevgisini kalbimize yerleştirmesini O'ndan talep etmeliyiz.[9]

Allah Resûlü *(sav)* devesinin çöktüğü yerde bir mescid inşa etmeye karar verdi ve ashabına bu arazinin sahiplerini sordu. Ensar, arazinin iki yetime ait olduğunu söyleyince Resûlullah bu iki genci çağırıp burasını mescid yapmak için arsanın değerini onlara verip satın almak istedi. Bu gençler de: *"Ya Resûlullah! Burasını biz sana bağışlarız."* dediler.

Fakat Resûlullah *(sav)* arsayı bağış olarak satın almak istemedi. Nihayetinde bu arsayı onlardan belli bir fiyatla satın aldı.[10]

Allah Resûlü'nün aynı Kuba'da olduğu gibi ilk olarak mescid inşa etmesi İslami hareketin planlı bir şekilde ilerlediğini ve mescidlerin bu plan içerisindeki önemini göstermektedir. Aynı şekilde Allah Resûlü'nün uzun bir yolculuktan sonra ilgileneceği, önceleyeceği birçok şahsi işi olmasına rağmen mescid inşasına başlaması İslami hareketin her ferdi için örnek alınması gereken bir durumdur. Her bir Müslim, öncelik sıralaması yaptığı zaman daveti ve davetle

7. *Müslim, Ebu Davud, Nesai, Tirmizi*
8. *Müslim, 2654*
9. *Bu kısım Halis Hoca'nın "Tüm Resûllerin Ortak Müjdesi" kitabının "Allah Resûlü'ne Karşı Sevgiyi Artırmanın Yolları" bölümünden özetlenmiştir.*
10. *Buhari, Müslim.*

Allah'ın dininin apaçık bir şekilde anlatılması beklenen minberler; yeryüzündeki tağutların meşrulaştırıldığı, Allah'ın ayetlerinin gizlendiği, tevhid ehline düşmanlığın kusulduğu mekânlar hâline gelmiştir. İşte bu hâlde Müslimlerin üzerine düşen görev kat kat fazlalaşmıştır. Müslimler ellerindeki tüm imkanları seferber ederek bu mescid-i dırarlardan yükselen batıl sesleri bastıracak takva mescidleri inşa etmelilerdir.

ilintili işleri öncelemelidir. Allah da onun geri kalan işlerine kefildir.

Resûlullah bu iki yetimden alınan araziye hemen bir mescid yapılmasını emretti. Mescidinin ve kalacağı evlerin inşa edilmesine kadar Ebu Eyyub'un yanında kaldı.

Resûlullah da mescidin inşasında çalışıyor ve Müslimleri çalışmaya teşvik ediyordu. Orada Muhacir ve Ensar beraber çalışıp gayret gösterdiler ve yoruldular. Müslimlerden bir sözcü şöyle diyordu:

"And olsun Resûlullah çalıştığı hâlde eğer biz oturursak, bu bizim yaptığımız sapıklıktan başka bir şey olmaz."

Müslimler inşaatta çalışırken Bahr-i Recez'den şiir söyleyerek şöyle diyorlardı:

"Ahiretin yaşamından başka yaşam yoktur.

Allah'ım! Sen Ensar ve Muhacirlere rahmet et." [11]

Resûlullah da (sav) onlara şöyle karşılık veriyordu:

"Ey Rabbimiz! Yüklenip taşıdığımız şu balçıktan yapılmış ham kerpiç yükü, Hayber'in değerli yükünden daha hayırlı ve daha temizdir. Şüphesiz ki hayır ve iyilik ahiret iyiliğidir. Allah'ım! Sen Ensara ve Muhacirlere rahmet et." [12]

Allah Resûlü hayatı boyunca mütevaziliği elden bırakmamış, insanların ona farklı bir göz ile bakmasını istememiştir. Her ne kadar ashabı onun bir kılına dahi zarar gelmesini istemeyip çalışmasına engel olmaya çalışsalar da Allah Resûlü buna karşı çıkmış ve ashabı ile beraber taşın altına elini koymuştur.

Mescidler bugün maalesef isimlerini ve işlevlerini kaybetmişlerdir. Allah'ın dininin apaçık bir şekilde anlatılması beklenen minberler; yeryüzündeki tağutların meşrulaştırıldığı, Allah'ın ayetlerinin gizlendiği, tevhid ehline düşmanlığın kusulduğu mekânlar hâline gelmiştir. İşte bu hâlde Müslimlerin üzerine düşen görev kat kat fazlalaşmıştır. Müslimler ellerindeki tüm imkanları seferber ederek bu mescid-i dırarlardan yükselen batıl sesleri bastıracak takva mescidleri inşa etmelilerdir. İnsanları bu mescidlere çağırmalı, Allah'ın dinini tahrif edilmemiş hâli ile kitlelere ulaştırmalılardır. Bu mescidlerin, içinin dışının şekli önemli değildir. Önemli olan içinde yapılan ameller ile nasıl imar edildiğidir.

"Allah'ın mescidlerini, ancak Allah'a ve ahiret gününe inanan, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve yalnızca Allah'tan korkan kimseler imar edebilir. Umulur ki bunlar, hidayete ermiş kimselerden olurlar." [13]

"Kim, (Allah rızası için) bir mescid yaparsa Allah da ona (cennette) onun benzerini (gibi bir köşk) yapar." [14]

Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

11. *Siyeri İbni Hişam*
12. *Buhari, Müslim*
13. *9/Tevbe, 18*
14. *Buhari, 450; Müslim, 533.*

Çok günah işlemek kalbin günahları hafife almasına neden olur. Böylece kul, büyük günahları da küçük görmeye başlar. Daha önce de geçtiği gibi Enes *(ra)* şöyle buyurur:

"Sizler gözünüzde kıldan daha ince gördüğünüz öyle ameller işliyorsunuz ki biz onları Allah Resûlü zamanında helak eden (büyük) günahlardan sayardık." [1]

İbni Mesud da *(ra)* şöyle diyor:

'Mümin bir kimse günahlarını, üzerine düşmesinden korktuğu bir dağ gibi görür. Facir ise günahlarını, burnunun üzerine konan ve bir el hareketiyle kovduğu sinek gibi görür.' " [2]

Günahları hafife almak ya da onları büyük görmemek kişiden kişiye göre değişir. Şöyle ki, iman ve takva ne kadar fazla olursa kul, o oranda Allah'ın emirlerini önemseyip yerine getirir. Ve yasaklarını da o oranda dikkate alıp ondan uzak durur. Bu konuda Allah şöyle buyurur:

"İşte böyle... Kim de Allah'ın (değer verilmesini istediği, O'nu hatırlatan) şiarlarını yüceltirse kuşkusuz bu, kalplerin takvasındandır." [3]

"İşte böyle... Kim de Allah'ın (korunup gözetilmesini istediği) hurumatını yüceltir/değer verirse o, Rabbinin katında kendisi için en hayırlı olandır." [4]

Yine Allah *(cc)* sahabeden Aişe'ye *(r.anha)* yapılan iftirayı diline dolayanları şöyle azarlamıştı:

"Hani onu birbirinizin dilinden alıyor, bilginiz olmayan şeyi ağızlarınızla söylüyor ve onun kolay/basit bir şey olduğunu sanıyordunuz. (Oysa) o, Allah katında çok büyüktür." [5]

Ayrıca günahları önemseyip de onlardan uzak duran bir mümin, itaat ve ibadetleri hafife almaz ve onlarda gevşeklik göstermez.

Nitekim Allah Resûlü *(sav)* şöyle buyurmuştur:

"Mümin kardeşini güler yüzle karşılamak bile olsa, hiçbir iyiliği küçük görme." [6] [7]

---

1. *Buhari, Rikak, 11/329; Ahmed, 3/3.157.*
2. *Buhari, Deavat, 11/102.*
3. *22/Hac, 32*
4. *22/Hac, 30*
5. *24/Nûr, 15*
6. *Mümin, Birr ve Sıla, 16/177.*
7. *Günahların Dünyadaki Karşılığı, Ahmed Ferid El-Mısri, Polen, s. 49.*

Ramazan: Her Şey Bu Ayda Başladı!

Kerem ÇAĞLAR
keremcaglar@tevhiddergisi.net

Ramazan ayında tüm yeryüzü uhrevi bir havaya bürünür. Gafletin karanlık dehlizlerinde yolunu kaybetmiş bahtsızlar dışında her şey âdeta Ramazan'ın getirdiği hayır, bereket ve rahmetten nasibini almak için can atar, yarışır.

رَبَّنا إِنّي أَسكَنتُ مِن ذُرِّيَّتي بِوادٍ غَيرِ ذي زَرعٍ عِندَ بَيتِكَ المُحَرَّمِ رَبَّنا لِيُقيمُوا الصَّلاةَ
فَاجعَل أَفئِدَةً مِنَ النّاسِ تَهوي إِلَيهِم وَارزُقهُم مِنَ الثَّمَراتِ لَعَلَّهُم يَشكُرونَ

"Rabbimiz! Şüphesiz ki ben, ailemden bir kısmını namazı dosdoğru kılsınlar diye senin mukaddes evinin (Kâbe'nin) yanında, ekin bitmez bir vadiye yerleştirdim. İnsanlardan bir kısmının kalplerini onlara meylettir/onlara karşı ilgili kıl. Onları meyvelerden rızıklandır. Umulur ki şükrederler." [1]

Kur'ân-ı Kerim, işte bu ayetle İbrahim'in *(as)*: *"... Rabbim! Bu beldeyi güvenli kıl. Beni ve çocuklarımı putlara tapmaktan uzak tut."* [2] şeklindeki duasının somut olarak ortaya çıktığı Mekke-i Mükerreme'nin, esas itibariyle özel olarak planlanmış rabbani bir iskân projesi olduğunu bildirir bize.

İbrahim'den *(as)* sonra envaiçeşit dalalet cereyanlarına sapmış olan insanlar, yaşadığımız şehirler bir tarafa, *"Ummu'l Kura"* (Şehirlerin Anası) olan Mekke'yi dahi ne hâle soktular!

Resûlullah *(sav)* devrine kadar dört bir yanı yüzlerce putla büstlendirilen Harem bölgesi fıtrat ve tevhid ehli için matem yerine çevrilmişti. Zemzem kuyuları sanki mucizevi bir hayat membası değildi de âdeta İbrahim'in şehri, yani tevhid yurdu Mekke'nin gözyaşlarını saklıyordu, hâlen dibi-

1. 14/İbrahîm, 37
2. 14/İbrahîm, 35

ne ulaşılamayan derinliklerinde. Evet, Beytullah'ın bulunduğu İbrahim'in *(as)* şehri yine yeniden tevhid şehri olmak istiyordu.

Kâbe'nin temelinde taşları bulunan Nur Dağı ve bu dağdaki Hira Mağarası... İşte burası her şeyin başladığı yerdir aslında. Hicri aylardan Ramazan'dı. Ramazan'ın yirmi üçü ve pazartesi günüydü. İşte tam burada, bu küçücük mağarada karanlıklar aydınlığa ve ümitsizlik gayyası ümit okyanusuna dönüşüveriyordu.

Burada gökler yere akmış ve bir melek bir insanı kucaklamıştı. Tüm yeryüzüne yayılmak üzere kupkuru bir çöle Allah'ın nuru inmişti. رَسولٍ كَرِيمٍ (...) (Çok değerli bir elçi)'den رَحمَةً لِلعالَمينَ (...) (Âlemlere rahmet) olan sadık ve emin bir elçiye en büyük emanet, Kur'ân-ı Kerim verilmişti!

Harem bölgesindeki Nur Dağı'nın Hira Mağarası'nda göğün kapılarından sağanak sağanak rahmet yağıyordu:

"O (gece), fecrin çıkışına kadar esenliktir." [3]

Ramazan ayı her gelişinde Hira'yı yâd eder. Ramazan ayı gelirken müminler bu ay için nasıl ki bazı hazırlıklara başlıyorlarsa, melekût âleminde de o âleme özgü hazırlıklar yapılır.

Ramazan ayında göklerin kapısı açılır. Göklerin kapısı bazen rahmetten, bazen de kederden ve zulmettendir.

Allah *(cc)* kimi zaman türlü türlü nimetlerin kapılarını açar. Nasibi olan insanlar, kendilerine bu kapılardan oluk oluk akan refah ve zenginlikle şımararak ve mütrefin (azgınlar) sınıfına dahil olarak hiç ummadığı bir anda ilahi gazaba yakalanıverirler. Onlara gazap kapıları açılmıştır.

Tevhid ve sünnet ehli müminler selametle cennet kapılarından ebedî saadet ve esenlik yurduna dahil olurlarken küfür, şirk ve nifak ehli zümreler de kendileri için ardına kadar açılan kapılardan azap, hasret ve pişmanlık yurdu cehenneme doğru yol alırlar:

وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا (٧) فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا (٨) قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا (٩) وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا (١٠)

"Nefse ve onu düzenleyene. Ona hem kötülüğü hem de takvayı ilham edene (tüm bunlara andolsun ki), Onu (nefsini) arındıran kurtuluşa ermiştir. Onu (küfür ve masiyetle) örtüp gizleyen de zarar etmiştir." [4]

Nefsin yularını fıtratın ve takvanın ellerine vererek onu dizginlemeye çalışmak ne kadar da meşakkatlidir. Yeryüzü ehlinin göklere cevabı olan sabrı ister.

Zorluklara katlanıp acıları yudumlarken dahi hamd ve hatta rıza hâlinde olmaktır... Suratını buruşturmadan ve şikâyet etmeden nefsin ateşini alabilmektir cevap.

Melekût Mevsimidir Ramazan

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آَمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

"Ey iman edenler! Sizden öncekilere oruç farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki sakınıp korunursunuz." [5]

Ramazan ayı ismini nereden almış olursa olsun, mümin kulun açlık ve susuzluğunu umursamayıp nefsini sabırla terbiye ettiği, rahmet selinin göklerden inerek bencillik, hırs ve açgözlülüğü yakıp yok ettiği aydır.

Ramazan ve Ramazan'da tutulan oruç, kişiyi nefsani arzulardan uzak tutmak açısından çok önemli bir yolculuğa benzer. Bilindiği gibi seyahat, insanın görmediği ve bilmediği bazı şeylerle karşılaşmasına vesile olan turistik bir gezi niteliğindedir. Ramazan orucu da insanın bizzat kendi öz nefsinde/kendi iç dünyasında gizli kalmış birtakım hususiyetlerin ortaya çıkmasına, mülk ve melekût âleminin bazı sırlarına vakıf olmasına vesile olur.

Ramazan aslında bir riyazettir. Seyahat bedenî bir riyazet olduğu gibi Ramazan orucu da ruhsal bir riyazet ve seyahattır.

Ramazan orucu, nefsani hevesleri mağlup eder ve şehveti kırar. Nefsin azgınlığından ve türlü kötülüklerden meneder. Dünyanın değersiz ve adi lezzetlerini, makamlarda ve mevkilerde yükselme davalarını önemsiz ve değersiz gösterir. Hayatın

3. *97/Kâdir, 5*

4. *91/Şems, 7-10*

5. *2/Bakara, 183*

anlam ve amacına uygun olan hedeflerin lezzetini tattırır. Kalbin Allah'a bağlılığını kuvvetlendirir. Mümin kimseye doyumsuz ve benzersiz bir meleklik safiyeti ve zevki bahşeder.

Ramazan, kişinin türlü fitnelerle ve musibetlerle yüz yüze kalmasına en çok sebep olan midevi ve şehevi kuvvetlerin şiddetini kırar. Nitekim Resûlullah *(sav)* şöyle buyurmaktadır:

"Kişi, midesi ve tenasül organı olmak üzere iki deliği için koşar/koşturur." [6]

İşte Ramazan, evvela bu iki şehveti kırıp düzene sokar. Bunların mecbur ettiği şeyleri kişi üzerinde ağır bir baskı unsuru olmasından kurtarıp iradeyi güçlendirerek ihtiyaç ve isteğe bağlı bir kıvama getirir. Ramazan ve orucun ne olduğundan bihaber gafiller midevi ve şehevi isteklerinin karşısında sonbaharda dökülen yaprağın oradan oraya savrulup sürüklenmesi gibi irade ve mecalden mahrum kalırlar.

Ramazan, rahmetin sabırla düğümlendiği bir zaman dilimidir. Ramazan, ötelerden gelen tatlı bir esinti ve lütuf ve bağışlamanın adıdır.

Bahar mevsimi nasıl ki zemheri soğuklarının bittiğini müjdeleyen ve hayat kaynağı olan yağmur mevsimi ise Ramazan da vahyin rahmetle birleşerek göklerden indiği mevsimdir. Ramazan ayı, vahyin bahar mevsimidir.

Ramazan sabır ayıdır. Sabır imanın yarısıdır. İmanın yarısını kulluk sofrasına cömertçe sunar, Ramazan.

Hakkı batıldan ve doğruyu yanlıştan net ve keskin sınırlarla ayıran Kur'ân-ı Kerim'in göklerden rahmet sağanağı hâlinde nazil olduğu aydır Ramazan.

Ramazan, kişinin günahlardan kararmış dünyasına ışık olur ve fesat duyguların kalbin üstünde oluşturduğu puslu havayı, Allah'ın nurundan aldığı feyz ile darmadağın eder.

Ramazan mümin kul için takvada olabildiğince meratip katetme fırsatı sunar. Takva, mümin kulu yüce Allah'ın rızasını aramaya yönelten hızlandırıcı bir kuvvettir.

6. *Ez-Zebidî, Tacu'l Arûs, 3, 458.*

Günümüzde dahi kıtalar dolaşan Ebu Cehil'in gölgesinin üzerine düştüğü hüzünlü şehirlerin matemini ve karamsarlık dağlarını param parça eder, Ramazan.

Ramazan'a vasıl olmak büyük bir lütuftur. Ramazan'dan istifade edebilmek tek başına büyük bir mükâfattır.

Ramazan ayında tüm yeryüzü uhrevi bir havaya bürünür. Gafletin karanlık dehlizlerinde yolunu kaybetmiş bahtsızlar dışında her şey âdeta Ramazan'ın getirdiği hayır, bereket ve rahmetten nasibini almak için can atar, yarışır.

Kadir gecesinde melekler yeryüzüne süzülerek iner. Kadir gecesinin sabahında doğan güneş, meleklerin saçtığı ışıltı çağlayanına gıbta eder.

"Acaba meleklerin kanatları mı Güneş'in ışıklarına engel olur, yoksa Güneş bu nur sağanağı karşısında duyduğu mahcubiyet ile parlaklığını mı kaybeder?"

Ramazan'dan istifade etmemek, su akarken testiyi kırıp hayat kaynağı olan sudan mahrum kalmak demektir.

Resûlullah *(sav)* şöyle buyurmuştur:

"Günahlarını bağışlatmadan Ramazan'ı geçirmiş olanın burnu yere sürtünsün!" [7]

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

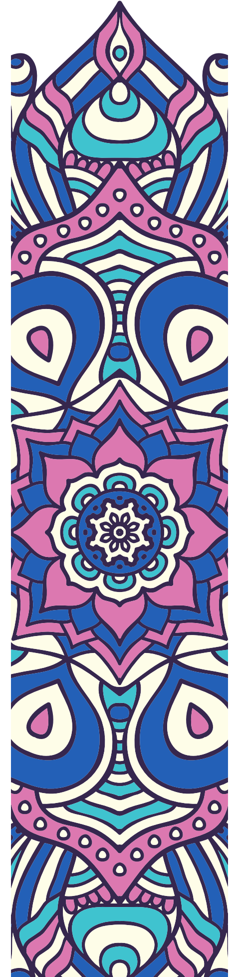
"Ramazan ayı! O ay ki insanlara yol gösteren, hidayet ve furkandan apaçık deliller barındıran Kur'ân, o ayda indirilmiştir. Sizden o aya yetişen oruç tutsun. Sizden her kim hasta ya da yolcu olursa (oruç tutmadığı günlere karşılık) başka günlerde (oruç tutsun). Allah sizin için kolaylık diler, zorluk dilemez. (Bu kolaylaştırma) sayılı günleri tamamlamanız ve sizi hidayet etmesinden ötürü Allah'ı yüceltip/en büyük olarak bilmeniz ve şükretmeniz içindir." [8]

7. *Tirmizi, Daavât, 100.*
8. *2/Bakara, 185*

Kellim Kellim La Yenfa'

Mahi
mahi@tevhiddergisi.net

Hanımlar şikâyetçi, çocuklar şikayetçi... Fakat beyler istifini dahi bozmuyor. Sanki sorunun temelinde onlar yokmuş gibi, sanki evin otoritesi onlar değilmiş gibi, evdeki bu yangını söndürecek güç/kavvam onlar değilmiş gibi davranıyorlar.

Çocuk eğitimi ile alakalı pek çok yazı kaleme alındı dergimizde. Ya da sohbetler verildi mescidlerde hem hanımlara hem erkeklere. Özel konuşuldu kimi ebeveynler ile. *"Evlatlarınıza biraz daha ilgi gösterin, onlarla zaman geçirin, çocuk eğitimi ile ilgili eserler okuyun."* denildi sürekli. Psikologlar davet edildi, ediliyor, edilecek sırf daha iyi bir nesil inşa edelim diye.

Peki sonuç?

Kocalar açısından durumu Arapların şu sözü karşılıyor: Kellim kellim la yenfa'... Konuş konuş faydasız...

Çok üzücü.

İslam'ı yeryüzüne yaymak ve onu yeniden hâkim kılmak gibi büyük bir davanın mensuplarının bu duyarsızlığı çok üzücü. Evde eşlerine, Allah'ın emaneti olan çocuklarına karşı ilgisiz olmaları çok üzücü. Onların haklarını önemsemeyişleri, eğitimleriyle ilgilenmeyişleri, onlarla oynamayışları, onlara hâlâ duygusal ve fiziksel şiddet uyguluyor oluşları, sorumluluğu hep evin hanımına yüklemeleri ve baba olmaktan, koca olmaktan kaçınmaları, hatta bu yazıyı okuyup da burun kıvırmaları çok üzücü.

Hanımlar şikâyetçi, çocuklar şikayetçi... Fakat beyler istifini dahi bozmuyor. Sanki sorunun temelinde onlar yokmuş gibi, sanki evin otoritesi

Ev işi, çocukların bakımı derken yıpranan hanımlar, eşlerinden yardım isteyince hep olumsuz cevap alıyor.
Bu da yetmezmiş gibi gece geç saatte çocukları uyuyup yorgunluktan koltukta sızıp kalan kadına, "Kalk yatağında yat." demek yerine, "Kalk bana yemek hazırla, çay yap, benimle otur…" demekten hayâ etmeyen kocalar gerçekten haddini aşıyor.

onlar değilmiş gibi, evdeki bu yangını söndürecek güç/kavvam onlar değilmiş gibi davranıyorlar.

Onların lakaytlığı, çocuklarıyla baş edemeyen hanımları daha da çileden çıkarıyor. Ev işi, çocukların bakımı derken yıpranan hanımlar, eşlerinden yardım isteyince hep olumsuz cevap alıyor. Bu da yetmezmiş gibi gece geç saatte çocukları uyuyup yorgunluktan koltukta sızıp kalan kadına, *"Kalk yatağında yat."* demek yerine, *"Kalk bana yemek hazırla, çay yap, benimle otur…"* demekten hayâ etmeyen kocalar gerçekten haddini aşıyor.

Allah'tan korkun! Bu nasıl bir İslam anlayışıdır?

Allah'tan korkun! Bu nasıl Müslimliktir?

Allah'tan korkun! Bu nasıl bir insanlıktır?

Kadınlar ve çocuklar size Allah'ın emanetidir. Emanetlerinizi böyle mi muhafaza ediyorsunuz?

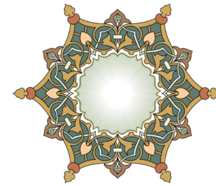
Kadınlar ve çocuklar dünya hayatının iki güzel nimetidir. Nimetin şükrünü böyle mi eda ediyorsunuz?

Siz emanete ihanet edenlerin kimlerin ahlakı olduğunu biliyor musunuz?

Ya da bu ihanetin bedelinin ne olduğunu hiç düşündünüz mü?

Veya nimete nankörlük edenlerin nasıl cezalandırıldıklarından haberdar mısınız?

Daha çok sorumuz var biz hanımların sizlere… Fakat biliyoruz ki *"kellim kellim la yenfa' "*

"La" Dememe İzin Ver

Psikolog Aysun TUNÇ

2 yaşa doğru, "La dönemi" olarak adlandırdığım (sendrom olmayanından) varlığını ortaya koyma dönemi başlar. "Benim bir ruhum, benim bir bedenim, benim bir amacım var." hâli... Sonsuzluğun sonlu sınavına nasıl da tatlı bir başlangıç provası değil mi?

"Çocuk İnsanın" Mahremiyeti Üzerine

Markette alışveriş yaparken herhangi biri yanınıza yaklaşıp sizi sıkıştırsa, öpse ve çikolata uzatıp *"Hadi sen de beni bir kere öp"* dese şaşırır mıydınız?

Veya bir toplu taşıma aracında ayaktaysanız, *"Ortalık kalabalık, gel bakalım kucağıma."* diye bir hışımla birinin kucağına oturtulsanız?

Veya kıyafetinizin çok ıslak olduğu gerekçesiyle birçok kişinin bulunduğu bir alanda (evde, parkta, piknikte vs.) herhangi biri tarafından pat diye üstünüz başınız çıkartılsa? *"O senin kardeşin, bir şey olmaz."* dense!

Bir yetişkin olarak bu hadiseleri yaşamadığınızı düşünüyorum. Peki, ya bir çocuk olarak?

Bu sorular herkesin zihninde olumlu/olumsuz demlenedursun. Biz de konuyu detaylıca ele alalım.

. . .

3. sayfa haberi olarak okumaya alıştığımız vakalar, artık hayatın tam içinde. Okulda, parkta, asansörde, evlerimizde...

Her birimiz yeni bir kavramla tanıştık/tanıştırıldık: *"Çocuk İstismarı!"*

Her yıl **on binlerce çocuk** cinsel istismara uğruyor. Dahası bu sayı her geçen gün artıyor. Sadece 2014-2016 yılları arasında saptanabilmiş %33'lük bir artış var.[1] Hâli hazırda doların yükselişi kadar dikkat çekmese de artık üstü örtülemez bir gerçeklik var karşımızda...

Duyarlı insanlar problemin farkında. Konu farklı mecralarda tartışılıyor. Fakat istismar yani sonuç konuşuluyor. İstismara giden süreç üzerinde durulmuyor. Şunu kastediyorum:

Birçok yerde çocuk istismarının temeli olan ihmal, duygusal ve fiziksel istismar (ihlal) konuları atlanıp çocuk istismarının sadece cinsel boyutu konuşuluyor. Konu yanlış yerden konuşulunca üretilen çözümler de yanlış oluyor.

Duyarlı insanlar problemin farkında. Konu farklı mecralarda tartışılıyor. Fakat istismar yani sonuç konuşuluyor. İstismara giden süreç üzerinde durulmuyor. Şunu kastediyorum:
Birçok yerde çocuk istismarının temeli olan ihmal, duygusal ve fiziksel istismar (ihlal) konuları atlanıp çocuk istismarının sadece cinsel boyutu konuşuluyor.

İstismarın aktörü çocukmuş gibi, *"Buralar özel bölgelerin, kimseye dokundurtma..."* ya da *"Biri şöyle yaparsa çığlık at."* deniyor.

Oysa özel bölgelere dokundurtmama ve çığlık atma buz dağının görünen kısmı. Keşke mesele bu kadar basit olsa.

Asıl mesele, çocuğun **ihmale** ve **ihlale** uğramaması, kişilik ve onurunun istismar edilmemesidir. İhtiyaç duyduğunda ihmal edilen, bir *"çocuk insan"* olarak saygı gösterilmeyip ihlal edilen çocuk, bir takım duygusal zedelenmeler yaşar. Bu zedelenmeleri yaşayan çocuk ise istismara açık hâle gelir.

İsterseniz burayı biraz daha açalım:

Yeryüzünün halifesi olarak yaratılan onurlu/değerli/izzetli[2] insanı, kimlik başlangıcı açısından iki evrede inceleyebiliriz:

1. 0-18 ay dönemi

Anabakım veren kişiyle, annesiyle, kişilik olarak bir bütünlük içerisinde hissettiği, kendisini henüz bağımsızlık bir varlık olarak düşünemediği dönem.

2. 18 ay ve sonrası

Yeryüzüne gözünü açışı daha 18 ay olmuş *"çocuk insan"*, bambaşka bir sürece girer, -evet hepimiz bu sürece girmiştik :) - kendi varlığının başka bir insandan veya nesneden bağımsız olarak var olduğunu anlamaya başlar. Mesela, 18. aydan önce yapmadığı bir davranışı yapar, burnuna kırmızı bir nokta konan bebek artık aynaya değil, kendi burnuna dokunmaya başlar. Literatürde *"selfcognition/öz farkındalık"* denir. İşte bu öz farkındalıkla beraber 2 yaşa doğru, *"La dönemi"* olarak adlandırdığım (sendrom olmayanından) varlığını ortaya koyma dönemi başlar. *"Benim bir ruhum, benim bir bedenim, benim bir amacım var."* hâli... Sonsuzluğun sonlu sınavına nasıl da tatlı bir başlangıç provası değil mi?

Mühim olan bu dönem ve bu dönemde çocuğa saygı duyarak, onu bir birey olarak kabul ederek, ona güven verebilmektir. Başta ebeveyn olmak üzere, çevresiyle güvenli bağ kurmasını sağlamaktır. Bu da ihmalden ve ihlalden kaçınmakla mümkündür.

İhtiyacı olduğu hâlde onunla ilgilenmiyor, fizikî ve duygusal ihtiyaçlarını karşılamıyorsanız, onu ihmal ediyorsunuzdur. Ya ihlal? İstismarın önünü açan bu büyük suçu örneklerle açıklamak istiyorum:

• *"Ama ne kadar ayıp! Bak seni görmeye gelmiş teyze, hadi git sarıl."* gibi cümlelerle sarılması için ısrarcı olmak.

• Çocuğun pek de gönlü olmadığı bir zamanda izinsiz şapur şupur kıstırarak öpmeye kalkışmak.

1. *İmdat.org, Çocuk İstismarı Raporu, 2017*

2. *17/İsra, 40; 2/Bakara, 30; 10/Yûnus, 14; 27/Neml, 62, 6/En'âm, 165 vb.*

Sevginin içinde saygı yok ise o sevgi karşısındaki kişiye yarar değil zarar vermeye başlayabiliyor.
Yaşanan bu hadiselerde en sıkıcı durum, "sıklıkla" ve "saygısızca" çocuğun itiraz edebilme hakkının baskılanıp bir yetişkinin iradesine bir şekilde boyun eğme konumuna getirilmesi.

Özellikle de ebeveyni olmadığımız bir çocuğu.

• Öpme/sarılma yapmadığında araya mesafe koymak veya *"Gene kendini korumaya aldı haha!"*, *"Bu da pek çekingen."* gibi çirkin cümleler kurmak.

• Kamuya açık bir alanda hiçbir rahatsızlık duymadan kıyafetlerini değiştirmek vb. gibi.

Hayata dair algısının şekillendiği yıllarda, yıllarca, bir değil birçok kez bu sirkülasyon içerisinde kalmak, mahremiyete dair iç dinamiklere dinamit koymak oluyor.

Meselenin nihayete erdiği yer aslında şurası oluyor: Sevginin içinde saygı yok ise o sevgi karşısındaki kişiye yarar değil zarar vermeye başlayabiliyor. Yaşanan bu hadiselerde en sıkıcı durum, *"sıklıkla"* ve *"saygısızca"* çocuğun itiraz edebilme hakkının baskılanıp bir yetişkinin iradesine bir şekilde boyun eğme konumuna getirilmesi. Nitekim yapılan araştırmalar da bunu kanıtlar nitelikte. Türkiye vakasında yapılan bir araştırmada[3], çocuğun bedenine dair yapılmış o iğrenç olaylarda, çocukların yaklaşık %60'ının bu duruma karşı gelmediğini, kendisinin bir direnç göstermediğini, durumu kabullendiğini çok can acıtıcı şekilde önümüze seriyor.

Neden Çocuk İstismara Karşı Koymuyor? Niçin Çığlık Atmıyor?

Çünkü yıllar içinde sayısız defa ihlal edilmiş. Bedenine izinsiz dokunulmuş, sıkıştırılıp öpülmüş, insan içinde kıyafetleri değiştirilmiş, insanların kucağına oturtulmuş. İtiraz etse ya da rahatsızlığını belli etse alaya alınmış, azarlanmış, *"Ama o teyze, ama o amca."* denerek duyguları ve kişiliği yok sayılmış.

Mesele çok su götürür fakat yazıyı kalbi(m)nize küçük notlar bırakarak sonlandırmak istiyorum:

• Çocukların sahibi değil emanetçisiyiz.

• Onlar birer *"kamu malı"* değil. İstediğimiz gibi kullanamayız ve birilerinin hatırı kalacak diye kullandırtamayız.

• İçinde yaşadığımız dönem ve toplumun ahvalini görüp buna göre bir tedbir almamız gerekir.

• Bir şeyleri düzene koymanın her zaman daha mahrem (özel) ve daha şefkatli bir yolu vardır.

• Hatalar yapabiliriz, en önemlisi hatalarda ısrarcı olmamak gerektiğidir.

• Bu tarz konularda sıkıntılar yaşıyorsak belki de en çok kendimizin kendimize sarılmaya ihtiyacı vardır.

• Allah'ın izniyle şefkat ve saygı, tarifi zor, muazzam birer iyileştiricidir.

Yaralı Müslim çocukların alınlarından *"izinleri olursa"* öperim.

Hamd Âlemlerin Rabbine, salât ve selam Resûlü'ne, varlığım Allah'ın dinine armağan olsun.

3. *Analyses of Child Sex Abuses Cases in Turkey, 2015, Sibel Küçük.*

Apiterapi

Dr. Seyfullah İslam
seyfullahislam@tevhiddergisi.net

Bal alerjisi kesinlikle hafife alınacak bir durum değildir. Bal alerjisi özellikle gıda alerjisi ile karıştırılmamalıdır. Belirtileri ve gösterdiği sonuçlar her ne kadar benzer olursa olsun bu durum oldukça farklıdır.

Rahman ve Rahîm olan Allah'a hamd olsun. Son Nebi ve Resûl olma şerefine nail olan Muhammed'e salât ve selam olsun.

Geleneksel ve tamamlayıcı tedavi yöntemleri yazı serimize bu yazımızda Apiterapi yöntemini ele alarak devam edeceğiz inşallah.

Apiterapi (arı ürünleriyle tedavi); arının Latincesi olan *"apis"* kelimesinden gelmektedir. Arı ürünlerinin bir ya da birden fazla hastalığın önlenmesi ya da iyileştirilmesi amacıyla kullanılması şeklinde tanımlanabilir. Bal arıları tarafından yapılan ürünlerin sağlıkta kullanımı olarak da bilinir. Bal arısı ürünleri; başta bal ve polen olmak üzere propolis, bal mumu, arı tutkalı, arı sütü ve arı zehrini içermektedir.

Her geçen gün sonuçlanan araştırmalar toplumların dikkatini bu konu üzerine çekmekte ve özellikle Uzak Doğu ülkelerinde başlayan ve dünyada gittikçe ilerleyen *"Apiterapi"* hızla yaygınlaşmaktadır. Hatta başta Doğu Asya ülkeleri olmakla birlikte özellikle Japonya, Rusya, ABD ve Kanada gibi ülkelerde bilimsel çalışmaların yürütüldüğü Apiterapi merkezleri kurulmuştur.

Rabbimiz *(cc)* 1400 küsur yıl önce arı ve arı ürünü olan bal ile ilgili bizlere şu ayeti kerimelerde şifa olduğunu bildirmiştir:

"Rabbin bal arısına şöyle vahyetti: 'Dağlardan, ağaçlardan ve onların yaptıkları bal kovanlarından kendin için evler edin. Sonra tüm meyvelerden ye ve Rabbinin senin için kolaylaştırdığı yollarda seyret.' Karınlarından çeşitli renklerde içecek/bal çıkar. Onda insanlar için şifa vardır. Şüphesiz ki bunda, düşünen bir topluluk için ayet vardır." [1]

Arı ürünlerini kullanırken dikkatli olmakta fayda var. Çünkü çok nadiren de olsa alerjik etkileri olabilir. Alerjik etkisi, birden çok sebebe bağlı olsa da, çoğunlukla bağırsaktaki bazı problemlere bağlı olarak gelişmektedir.

Bal alerjisi kesinlikle hafife alınacak bir durum değildir. Bal alerjisi özellikle gıda alerjisi ile karıştırılmamalıdır. Belirtileri ve gösterdiği sonuçlar her ne kadar benzer olursa olsun bu durum oldukça farklıdır.

Bu hastalığın belirtileri neredeyse anında kendini gösterir ve ağızda hoş olmayan hisler, boğaz ağrısı ve şişme ile kendini gösterir. Belirtilerin hızlı bir şekilde ortaya çıkması nedeniyle yeni bir bal kullanmadan önce (özellikle küçük yaşlarda ve sık hastalanan kişilerde) dilden çok az miktarda yedirilir ve biraz beklenmesi gerekir. Yukarıda tanımlanan belirtilerin görülmesi hâlinde, hemen ağız içini suyla durulayıp ilgili balı bir daha tüketmemek gerekir.

Alerji için balın test edilmesinde bir diğer yöntem; kolun iç bilek kısmına az miktarda sürülmesidir. Kısa sürede farklı cilt reaksiyonları kaşınma, şişme ve kızarıklık şeklinde ortaya çıkmaya başlarsa bu ürün de kullanılmamalıdır. Balın vücutta alerjik reaksiyonu cinsiyet ve yaş farkı gözetmeksizin gelişebilir.

Bal alerjisinde yaşanan rahatsızlıkların seyri genellikle kişinin bağışıklık sisteminin gücüne bağlı olmaktadır. Çünkü bağışıklık sistemi çok güçsüz olan bir kişide bu durum çok daha ağır bir şekilde geçebilmektedir. Bağışıklık sistemi biraz daha güçlü olan kişiler ise bu durumdan çok fazla etkilenmezler.

Arı ürünlerinden en korkulanı aslında arı zehridir. Arı zehri usulüne uygun kullanıldığında şifa vesilesi olabiliyor.

Aslında günümüzde Apiterapi, geleneksel tıpla modern tıbbı birleştiriyor.

1. *16/Nahl, 68-69*

Arının ürettiği propolis de pek çok hastalığa iyi geliyor. Hastalanmadan önce kullanmak hastalıklara karşı büyük fayda sağlıyor.

Apiterapi Yöntemi Hangi Hastalıklara Karşı Etkili?

Kas ve iskelet sistemi rahatsızlıklarından kadın hastalıkları ve zihinsel gelişime kadar arı ürünleri insan sağlığı için bilinenden çok daha etkili.

"Apiterapi öncelikle sağlıklı yaşamı destekleme, ikincisi de bazı kronik hastalıklarda klasik tedaviyi destekleme açısından bizlere yeni bir kapı sunuyor."

Yani aslında arı ürünleri, hem hastalık önleyici hem de tedaviyi tamamlayıcı nitelikte diyebiliriz.

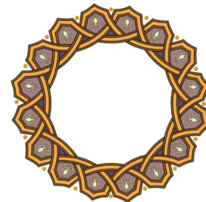
Arı ürünleri içerisinde özellikle bal ve polen, mide ve bağırsak şikayetlerinin giderilmesinde, kemoterapi ve radyoterapi alan hastalar da çok etkili olmaktadır.

Kaliteli bir polenin %40-60'ı proteinden oluşmaktadır. Bu da zihinsel ve mental gelişimlerde çok önemli. Polen ve propolis, antioksidon olarak gıdalar içinde en yüksek ürünlerden biridir.

Sadece bal, polen ve propolisin değil, arı sütü ve zehrinin de birçok kronik hastalığın tedavisinde ciddi rolleri bulunmaktadır. Ana kraliçe sadece arı sütü ile besleniyor ve diğer arılar kısa sürede ölüyorlarken kraliçe arı yıllarca yaşayabilir. Kadın hastalıkların giderilmesinde, erkeklerde sperm hareketsizliğinden kaynaklanan infertilite (kısırlık) problemlerine karşı çok iyi sonuçlar vermektedir.

Hastanın arı zehrine karşı alerjisi yoksa özellikle kas iskelet sistemine ait kronik rahatsızlıkların giderilmesinde büyük etkileri bulunmaktadır.

Duamızın sonu; Âlemlerin rabbi olan Allah'a hamdolsun.

Sünnetin Anası: Cibril Hadisi

Ömer AKDUMAN

Bu hadisi şerif dinin temel konularını, akideyi ahlakı, gayba dair hususları icmalen zikreden kapsayıcı bir hadistir. Bu nedenden ötürü hadisi şerh eden âlimlerimiz bu hadis üzerine uzun konuşmuşlar, genişçe izahatlar yapmışlardır.

Ömer'den *(ra)* nakledildiğine göre şunları anlatmıştır:

"Biz bir gün Allah Resûlü'nün yanında otururken[1] birden bire bembeyaz elbiseli, simsiyah saçlı üzerinde yolculuk alametleri olmayan fakat içimizden hiçbir kimsenin de tanımadığı bir kimse çıkageldi.[2] Doğruca Resûlullah'ın yanına oturup dizlerini onun dizlerine dayadı. Ellerini de dizlerinin üzerine koyarak şöyle dedi:

— Muhammed! Bana İslam'ı anlat.

Allah Resûlü şöyle cevap verdi:

— İslam; Allah'tan başka ilahın olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Resûlü olduğuna şahitlik etmen[3], namazı dosdoğru kılman, zekâtı vermen,

1. *Ebu Hureyre'nin Müslim'deki rivayetinde "Nebi insanların arasında açıkta oturuyordu. Ona Cibril geldi." şeklinde geçiyor.*

   Ebu Davud'un Ebu Hureyre ve Ebu Zerr'den yaptığı nakilde şu ziyade geçer: "Nebi insanların arasında otururdu. Yabancı birisi geldiğinde kimin Nebi olduğunu bilmezdi ki sorularını da sorabilsin. Yabancı birileri geldiğinde Allah Resûlü'nü tanısınlar diye ona bir oturma yeri yapmak istedik. Onun için bir yere çamur döktük. Nebi onun üzerine oturdu. Bizde onun yanlarına otururduk…" (Sonra hadisin devamını zikretti.)

2. *Bezzar'ın Müsned'inde şöyle geçer: "Biz Resûl ile beraber otururken insanların içinde en güzel yüzlü, en güzel kokulu ve en güzel elbiseli –öyleki elbisesine toz konmamış gibi- bir adam geldi… Ellerini Resûl'ün dizlerine koydu…"*

3. *Ebu Hureyre'nin rivayetinde "Allah'a ibadet etmen ve ona hiçbir şeyi şirk koşmaman..." şeklinde varid olmuştur.*

Ramazan orucunu tutman, gücün yettiği zaman hacca gitmendir.[4]

— Doğru söyledin, dedi.

Biz adamın hem sorup hem de tasdik etmesinden dolayı şaşırdık. Yine devam ederek:

— Bana imanı anlat, dedi. Allah Resûlü dedi ki:

— İman; Allah'a, meleklerine, Kitaplarına, resûllerine, ahiret gününe[5]*, hayrı ve şerri ile kadere inanmandır. Adam:*

— Doğru söyledin. Bana ihsanı anlat, dedi.

— İhsan; Allah'a, O'nu görürcesine ibadet etmendir.[6] *Zira O'nu göremesen de O seni kesinlikle görür.*

— Bana kıyameti (ne zaman kopacağını) anlat, dedi. Allah Resûlü:

— Bu konuda kendisine soru sorulan kişi soran kişiden daha bilgili değildir, buyurdu.

— O hâlde bana kıyamet alametlerini anlat, dedi.

— Cariyenin efendisini doğurması, yalın ayaklı baldırı çıplak[7] *koyun çobanlarının bina yapma yarışına girdiklerini görmendir.*[8]

Daha sonra adam oradan ayrıldı. Ben bir süre bekledim. Sonra Allah Resûlü;

— Ömer! Soru soran kimdi, biliyor musun? buyurdu.

— Allah ve Resûlü daha iyi bilir, dedim. Resûlullah dedi ki:

— O Cibril'di. Size dininizi öğretmek üzere geldi." [9]

Hadisin Unvanı: Cibril hadisi.

Hadisin Kaynakları: Buhari, Müslim, Ebu Davud, Tirmizi, Nesai, İbni Mace, İmam Ahmed ve başka kaynaklar.

Hadisin Ravileri: Ömer, Ebu Hureyre, Ebu Zerr. Allah hepsinden razı olsun.

Hadisin Aktarılma Nedeni: Bu hadisi Ömer'den *(ra)* nakleden oğlu Abdullah'tır. Yahya b. Ya'mer anlatır:

"Basra'da kader hakkında ilk konuşan kişi Ma'bed El-Cuhenî adında bir adamdı. Ben ve Humeyd b. Abdurrahman El- Himyerî beraberce hacılar veya umreye niyet etmişler olarak (Mekke'ye) gittik. Dedik ki: 'Keşke Allah Resûlü'nün ashabından birileri ile karşılaşsaydık da ona kader hakkında söylenenleri sorsaydık.'

İslam; Allah'tan başka ilahın olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Resûlü olduğuna şahitlik etmen, namazı dosdoğru kılman, zekâtı vermen, Ramazan orucunu tutman, gücün yettiği zaman hacca gitmendir.

Mescidin içerisinde Abdullah b. Ömer ile karşılaştık. Ben ve arkadaşım hemen Abdullah'ın etrafını sardık. Birimiz sağına, diğerimiz soluna geçtik. Kardeşimin sözü bana bırakacağını düşündüm ve dedim ki:

— Ebu Abdurrahman! Bizim oralarda Kur'ân okuyan birileri türedi. İlim talep ediyorlar. (Sonra onların durumlarını anlattım.) Onlar kaderin olmadığını iddia ediyorlar ve işlerin aniden olduğunu söylüyorlar.

---

4. İbni Hibban'ın Sahih'inde zikrettiği rivayette hacdan sonra devamla "Umre yapman, cünüplükten yıkanman, abdesti tam alman ve Ramazan orucu tutman.." şeklinde ziyade vardır.
5. Bir rivayette "Ölümden sonra dirilmeye, hesaba, mizana, cennete ve ateşe... iman etmendir.' geçiyor. (El-İbanetu'l Kubra Li'bni Batta)
6. Müslim'in bir rivayetinde "Allah'tan, O'nu görüyormuşçasına korkmandır." geçer.
7. Müslim'in bir rivayetinde "Sağır ve dilsiz…" ziyadesi vardır.
8. Ebu Hureyre'nin rivayetinde devamla "… Beş şey vardır ki Allah'tan başkası onu bilemez. (Sonra şu ayeti okudu) 'Şüphesiz ki kıyametin (ne zaman kopacağına dair) bilgi Allah'ın katındadır. (O) yağmuru indirir, rahimlerde olanı bilir. Hiçbir kimse yarın ne kazanacağını bilemez. Hiç kimse hangi yerde öleceğini bilemez. Şüphesiz ki Allah, (her şeyi bilen) Alîm, (her şeyden haberdar olan) Habîr'dir.' (31/Lokmân, 34)"
9. Buhari, 50; Müslim, 8.

"(Allah'a) yemin olsun ki onlardan birisinin Uhud Dağı kadar altını olsa ve bunu infak etse kadere inanıncaya kadar Allah bu infağını ondan kabul etmez."

Abdullah dedi ki:

— Onlardan birileri ile karşılaşacak olursan benim onlardan berî olduğumu, onların da benden berî olduklarını söyle. İbni Ömer'in kendisi adına yemin ettiği (Allah'a) yemin olsun ki onlardan birisinin Uhud Dağı kadar altını olsa ve bunu infak etse kadere inanıncaya kadar Allah bu infağını ondan kabul etmez. Bana babam Ömer anlattı: "Biz bir gün Allah Resûlü'nün yanında otururken... (Sonra Abdullah İbni Ömer babasından yukarıda zikredilen Cibril hadisini rivayet etti.)" [10]

Hadisin Farklı Rivayetleri

Bu hadisi bize aktaran sahabilerin rivayetlerinin arasında bazı farklar görüyoruz. (Hadisin farklı rivayetlerini dipnotta belirtmeye çalıştık.) Lafızlarda ki farklılıklar veya sıralamadaki farklılıklar sahabenin hıfzı ve edası/anlatımı ile alakalıdır. Rivayetleri değerlendirirken arada zıtlık varmış gibi düşünmekten ziyade *"Bir sahabinin unuttuğunu diğeri hatırlamış ve aktarmıştır."* diye düşünmek gerekir.

Âlimlerin Hadis Hakkında Sözleri

• İbni Receb der ki:

"Bu hadis gerçekten pek mühim bir hadistir. Dine dair tüm konuları kapsamaktadır. Bundan dolayı Peygamber (sav) İslam'ın, imanın ve ihsanın derecelerini açıkladıktan sonra dedi ki: 'Bu Cibril'di. Size dininizi öğretmek için geldi.' Bunların tümünün din olduğunu söyledi." [11]

• Bazı âlimler bu hadisin muhtevasının geniş olduğunu söylemek ile beraber bunu şuna dayandırmışlar: Çünkü bu hadis son söylenmiş olan hadislerdendir. Bazı rivayetler hadisin Peygamberin vefatından seksen gece önce söylendiğine işaret etmiştir.

• Kurtubi der ki:

"Bu hadis sünnet ilmini genel manada içinde barındırması nedeni ile 'Ummu's Sunneh/Sünnetin Anası' olarak isimlendirilebilir. [12]

Fatiha Suresi Kur'ân'ın genel anlamını içinde barındırdığından ötürü 'Ummu'l Kur'ân/Kurân'ın Anası' olarak isimlendirilmiştir."

Kurtubi'nin sözünden anlaşılmaktadır ki Fâtiha Suresi Kur'ân için ne ise Cibril Hadisi de sünnet için aynı konumdadır.

Bu hadisi şerif dinin temel konularını, akideyi ahlakı, gayba dair hususları icmalen zikreden kapsayıcı bir hadistir. Bu nedenden ötürü hadisi şerh eden âlimlerimiz bu hadis üzerine uzun konuşmuşlar, genişçe izahatlar yapmışlardır. Allah müyesser kılarsa Cibril Hadisi'ne dair ya da hadisten anlaşılması gereken esaslar veya çıkarılması gereken derslere dair yazmaya devam edeceğiz.

Allah'a hamd olsun.

10. *Müslim 8. hadisin öncesi.*

11. *Camiu'l Ulumi Ve'l Hikem*

12. *Fethu'l Bari, Cibril Hadisinin şerhi.*

Ramazan'da "Seyahat", Siyer ve Zadu'l Mead

Bedirhan EREN

İslam tarihindeki birçok parlak zafere şahitlik etmiş kutlu bir zaman dilimi olan Ramazan ayında her bir Müslim için yapılması gerekli olan işlerden birisi de Resûlullah'ın (sav) örnekliğini daima diri tutacak siyer okumalarına zaman ayırmaktır.

Kitabın Künyesi

Kitabın Adı: Zadu'l Mead -Muhtasar-

Kitabın Yazarı: İbni Kayyım El-Cevziyye

Yayın Tarihi: 2006 (Birinci Baskı)

Basım Yeri: İstanbul

Yayınevi: Polen

Dil: Türkçe

Sayfa Sayısı: 302

Boyut: 14X20

Kapak: Karton Kapak

Kâğıt: Kitap Kâğıdı

Yazara Dair

Geniş bilgi ve doğru görüş sahibi, İslam ilimlerinin usul ve füruunun büyüğünde ve küçüğünde derin ilim sahibi İmam Şemsuddin Ebu Abdullah Muhammed b. Ebi Bekr. Nam-ı diğer İbni Kayyım El-Cevziyye (Doğ. 1292-Vef. 1350).

Öğrenim hayatına babasından aldığı derslerle başlayan İbni Kayyım, Dımaşk'ta (Şam'da) dünyaya geldi. Yaşadığı dönemde tefsir ve fıkıh üzerine çalışmalar yaptı. Hocası İbni Teymiyye'nin izinden giderek eserlerini Hanbeli usulüne uygun olarak kaleme aldı. Adalet ve toplum yararı niyetine şer'i ve içtimai ıslah çalışmalarına büyük katkıları olan kitaplar telif etti.

İbni Kayyım'ın yaşadığı Hicri 7. asrın sonları ile Hicri 8. asrın ilk yarısında İslam ümmetinin, özellikle de siyasi durumu günümüzdekine benzer bir şekilde içler acısıydı. İslam Devleti paramparça olmuş ve âdeta her bir şehirde ayrı birer meliklik/krallık ilan edilmişti.

Resûlullah'tan *(sav)* sağlam senedlerle gelen hadis-i şeriflere son derece önem veren İbni Kayyım, onları alıp gerekleriyle amel etmeye ve bunlar dışında kalanları bırakmaya özen gösteren bir âlimdi. Üstadı Şeyhu'l İslam İbni Teymiyye'nin yolunda yürümüş ve onun birçok ferdî içtihatlarını kabul etmiş olsa da hocasına göre muarızlara karşı daha mutedil bir üslup benimsemiştir.

İbni Kayyım, kendisinden sonra gelen birçok İslam âlimini de eserleriyle etkilemiştir. Zadu'l Mead, Tıbbu'n Nebevi, Nefis Terbiyesi, Kur'ân ve Sünnete Göre Çocuk Ahkâmı ve Medaricu's-Salikin gibi kitapları en çok bilinen eserleri arasındadır.

Ramazan'da "Seyahat", Siyer ve Zadu'l Mead

İslam tarihindeki birçok parlak zafere şahitlik etmiş kutlu bir zaman dilimi olan Ramazan ayında her bir Müslim için yapılması gerekli olan işlerden birisi de Resûlullah'ın *(sav)* örnekliğini daima diri tutacak siyer okumalarına zaman ayırmaktır. Zaman açısından Ramazan ayına sığdırılabilecek olsa Zadu'l Mead'ın tam metin altı ciltlik Türkçe çevirisinin baştan sona okunması daha iyi ve faydalı olacaktır. Muhtasar tek ciltlik bir kitap olsa da okuyucu için istifade edilebilir olduğundan tanıtım konusu yapılmıştır.

Tarih kaynakları Resûlullah'ın *(sav)* hayatının ayrıntılarından söz ettiği kadar, insanlık tarihi boyunca yeryüzünde yaşamış hiçbir büyük şahsiyetin hayatından bahsetmemiştir.

Muhtasar Zadu'l Mead, Arapça muhtasarından Türkçe'ye tercüme edilmiştir. Muhtasar olarak hazırlanan Arapça metnin çevirisi olan bu kitap, *"Zadu'l Mead -Muhtasar-"* ismiyle Türkçe yayınlanmıştır.

Merhum İbni Kayyım'ın, siyer alanında mümtaz bir yere sahip ve tam metin Türkçe çevirisi altı cilt olarak 1988 yılında İklim Yayınevi tarafından yayınlanmış olan bu kitabı, yolculuk sırasında yazmış olması hakikaten hayranlık uyandıran bir iştir. Bundan daha şaşırtıcı ve hayranlık uyandırıcı olan ise bu eserde yer alan binlerce kavlî ve fiilî sünnet ve hadis, sahabe sözleri ve sair rivayetlerin kaynağı olan hiçbir eserin onun yanında mevcut olmamasına rağmen bu seçkin kitabı yazmış olmasıdır. Bu da İbni Kayyım'ın hadisleri hıfzetmedeki maharet ve derecesini gösterir.

İbni Kayyım, muhtasar edilmiş bu kitabında Resûlullah'ın *(sav)* genel ve özel işlerindeki tutumlarını bir araya getirmiştir. Onun, her Müslimin bilmesi ve araştırması gereken tavırlarından, karşılaştığı olaylardan ve ele aldığı işlerden ayrıntılı bir şekilde bahsetmiştir. İbni Kayyım bütün eserlerinde ele aldığı konuları, kendisinden sonra gelen muhakkiklere söyleyecek herhangi bir söz bırakmayacak şekilde dört başı mamur olarak tüm boyutlarıyla ele almıştır.

Zadu'l Mead'ı dikkatlice okuyan her bir okuyucu; İbni Kayyım'ın ezber ve anlayış yönünden kendisinden önce veya sonra yaşamış pek çok âlimde, benzeri görülmeyen ölçüde Kur'ân ve sünnet ilimlerini zatında toplamış, selefin sözlerini ve kendinden önceki imamların söz ve görüşlerini çok iyi bilen bir âlim olduğunu müşahade edecektir.

Muhtasar Zadu'l Mead'da, tam metin (altı ciltlik) kitapta geçen konular, istifade edilebilecek düzeyde özet bir şekilde okuyuculara takdim edilmiştir. Kitapta Resûlullah'ın yeryüzündeki insanlar arasından seçilmesinden kıyamet günü müminlere şefaatçı olmasına kadar önderlik yönü ile istincadan tevhide kadar her türlü konudaki örnekliği delillerle ve apaçık bir şekilde ortaya konmaktadır.

"Allah, kulunu yüceltmeyi, üstün ve muzaffer kılmayı dilediği zaman önce onu kırar. (Zayıflatır, yenilgilere uğratır ve bela ve musibetlere duçar kılar...) Onu galip ve muzaffer kılması da kulunun zilleti ve kırılması ölçüsünde olur."

"Yeryüzünde suçsuz insandan daha cesuru yoktur. Ve yeryüzünde şüpheciden daha korkağı da bulunmaz."

"Temenni, müflislerin sermayesi; acizlik de her kötülüğün anahtarıdır."

"Kılıç, (kişinin) hatalarının silgisidir. Fakat (bu temizleyiciliğine rağmen) nifakı silmez..."

"Sevgili kimse, tek bir suç ile gelse,
İyilik ve güzellikleri bin şefaatçı getirir."

Biz Kimiz ve Ne İstiyoruz?

KİTABINI

TEVHİD VE SÜNNET CEMAATİ'Nİ

tanımak için okudunuz mu?

 +90 545 762 15 15

 www.tevhiddersleri.org

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı Müjdele!"
(39/Zümer, 17)

teuhid

MOBİL UYGULAMA

TEVHİD DERSLERİ

TEVHİD DERGİSİ

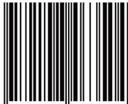
TEVHİD MEALİ

RADYO TEVHİD

ABONELİK İÇİN
info@tevhiddergisi.net
www.tevhiddergisi.org
+90 545 762 15 15